

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการขออนุญาตซื้อ มี ใช้วัดสระเบ็ด และ การขออนุญาตมีบุตรภักซ์ที่ใช้ในเมืองแร่ของประเทศไทยและต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการขออนุญาตซื้อ มี ใช้วัดสระเบ็ด และ การขออนุญาตมีบุตรภักซ์ที่ใช้ในเมืองแร่ของประเทศไทย ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้ประกอบการ โรงไม้หินที่จะขออนุญาตเกี่ยวกับวัดสระเบ็ดต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและเป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ โดยทำการศึกษา พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภักซ์ พ.ศ. 2530 และหลักเกณฑ์ตามบทบัญญัติของกฎหมายต่าง ๆ ทั้งยังได้ศึกษากฎหมายของต่างประเทศเพื่อนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 เกิดจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยแร่ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 และ พระราชบัญญัติพิกัตอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. 2509 โดยนำหลักการของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับมาไว้ในฉบับเดียวกัน มีทั้งหมด 16 หมวด 189 มาตรา พร้อมบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมแนบท้ายพระราชบัญญัติแร่

จากการศึกษาพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ได้กำหนดคำนิยามที่สำคัญไว้ดังต่อไปนี้

“แร่” หมายความว่า ทรัพยากรธรณีที่เป็นอนินทรีย์วัตถุ มีส่วนประกอบทางเคมีกับลักษณะทางฟิสิกส์แน่นอนหรือเปลี่ยนแปลงได้เล็กน้อยไม่ว่าจะต้องถลุงหรือหลอมก่อนใช้หรือไม่ และหมายความรวมถึงถ่านหิน หินน้ำมัน หินอ่อน โลหะและตะกั่วที่ได้จากโลหกรรม น้ำเกลือใต้ดิน หินตามที่กฎกระทรวงกำหนดเป็นหินประดับหรือหินอุตสาหกรรม แต่ไม่รวมถึงน้ำหรือเกลือสินเธาว์

“สำรวจแร่” หมายความว่า การเจาะหรือขุดหรือกระทำด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เพื่อให้รู้ว่าในพื้นที่มีแร่หรือไม่เพียงใด

“ทำเหมือง” หมายความว่า การกระทำแก่พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำเพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด แต่ไม่รวมถึงการขุดหาแร่รายย่อย และการร่อนแร่

“ประกอบธุรกิจแร่” หมายความว่า การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ การขนแร่ การนำแร่เข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป และการส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักร

“อาชญาบัตรสำรวจแร่” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อสำรวจแร่เบื้องต้นภายในท้องที่ ที่ระบุในหนังสือสำคัญนั้น แต่ไม่รวมถึงการสำรวจแร่ในทะเล

“อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อผูกขาดสำรวจแร่ ภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น แต่ไม่รวมถึงการสำรวจแร่ในทะเล

“อาชญาบัตรพิเศษ” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อผูกขาดสำรวจแร่ภายในเขต ที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น และผู้ยื่นคำขอต้องเสนอข้อผูกพันสำหรับการสำรวจและต้องเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ

“ประทานบัตร” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ออกประทานบัตร” หมายความว่า

- (1) เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ สำหรับการทำเหมืองประเภทที่ 1
- (2) อธิบดี สำหรับการทำเหมืองประเภทที่ 2 และประเภทที่ 3

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรี หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ ในเขตพื้นที่ของตน

“เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ดังนั้น การประกอบกิจการเหมืองแร่ต้องขออนุญาตสำรวจแร่และขออนุญาตประทานบัตรเพื่อให้สามารถระเบิดย่อยหินภายในเขตประทานบัตร โดยผู้ถือประทานบัตรจะมีสิทธิในเขตเหมืองแร่¹ หากไม่มีประทานบัตรหรือประทานบัตรหมดอายุการทำเหมืองดังกล่าวเป็นการทำเหมืองโดยไม่รับอนุญาตจะต้องรับผิดชอบทางอาญาและจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐตั้งแต่ 2 เท่า แต่ไม่เกิน 3 เท่า ของมูลค่าแร่ที่ได้จากการทำเหมือง²

หน่วยงานกำกับดูแล

การประกอบกิจการเหมืองแร่อยู่ภายใต้บังคับตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 โดยการกำกับดูแลของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการอุตสาหกรรมแร่ และรับผิดชอบด้านโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมตลอดจนการสนับสนุนให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานราชการ เอกชน รัฐวิสาหกิจรวมถึงประชาชนทั่วไป โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560³

ประเภทของใบอนุญาต

- 1) การอนุญาตให้สำรวจแร่ ประกอบด้วย อาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่และอาชญาบัตรพิเศษ
- 2) การอนุญาตให้ทำเหมือง ประกอบด้วย ประทานบัตรและประทานบัตรชั่วคราว รวมทั้งการต่ออายุ การโอนประทานบัตรและการรับช่วงการทำเหมือง
- 3) การอนุญาตเกี่ยวกับอุปกรณ์ของการทำเหมือง เช่น ใบอนุญาตร่วมโครงการทำเหมือง ใบอนุญาตหยุดการทำเหมือง ใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่แต่งแร่นอกเขตเหมืองแร่ ใบอนุญาตปล่อยน้ำขุ่นข้นหรือมูลดินทรายออกนอกเขตเหมืองแร่ เป็นต้น
- 4) การอนุญาตให้แต่งแร่และประกอบโลหกรรม เช่น ใบอนุญาตแต่งแร่และใบอนุญาตประกอบโลหกรรม
- 5) การอนุญาตเกี่ยวกับการซื้อขายแร่ เช่น ใบอนุญาตซื้อแร่ ใบอนุญาตตั้งสถานที่เก็บแร่ ใบอนุญาตมีแร่ไว้ในครอบครอง ใบอนุญาตขนแร่ ใบอนุญาตนำแร่เข้าหรือส่งแร่ออก

¹ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 59.

² พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 140.

³ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 5.

6) การอนุญาตอื่น ๆ เช่นใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย ใบอนุญาตร่อนแร่ เป็นต้น⁴

ในส่วนสำคัญของการประกอบธุรกิจ โรงโม่หินสามารถแยกประเภทของการประกอบธุรกรรมเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเท่านั้น ได้แก่ อาชญาบัตรและประทานบัตร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 อาชญาบัตร

อาชญาบัตร คือ ใบอนุญาตให้ทำการสำรวจแร่ มี 3 ชนิด⁵ ได้แก่

1) อาชญาบัตรสำรวจแร่ (mineral exploration licence) สามารถทำการสำรวจได้เฉพาะวิธีการตรวจคุณสมบัติทางธรณีเคมีหรือธรณีฟิสิกส์

2) อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ (exclusive mineral exploration licence) สามารถทำการสำรวจได้ทั้งวิธีการตรวจคุณสมบัติทางธรณีเคมีหรือธรณีฟิสิกส์ วิธีการขุดหลุมสำรวจ วิธีการขุดร่องสำรวจ และวิธีการเจาะสำรวจ

3) อาชญาบัตรพิเศษ (special licence) สามารถทำการสำรวจได้ทุกวิธีเช่นเดียวกันกับอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ รวมถึงวิธีการอื่น ๆ ที่ได้รับอนุญาตจากทางการ

การขออนุญาตสำรวจแร่ ปรากฏในมาตรา 38 ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดสำรวจแร่ในที่ใด ไม่ว่าที่ซึ่งสำรวจแร่นั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรพิเศษ

การขอและการออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรพิเศษ และคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ดังนั้น ผู้ที่ประสงค์จะทำการสำรวจแร่จะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตอาชญาบัตรตามประเภทของอาชญาบัตรที่ต้องการต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ที่มีความประสงค์จะทำการสำรวจแร่

⁴ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. (2547). *คู่มือแนะนำแนวทางปฏิบัติในการลงทุนในกิจการเหมืองแร่*. กระทรวงอุตสาหกรรม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: file:///C:/Users/Administrator/Downloads/000001119321790.pdf. [2564, 18 เมษายน].

⁵ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. (2557). *ความแตกต่างของอาชญาบัตรแต่ละประเภท*. กระทรวงอุตสาหกรรม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.dpim.go.th/webboards/question.html?qid=2774. [2564, 20 เมษายน].

ผู้มีอำนาจพิจารณาใบอนุญาต

1) อาชญาบัตรสำรวจแร่ กำหนดให้นายกเทศมนตรี หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ออกอาชญาบัตรสำรวจแร่⁶

2) อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ กำหนดให้อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เป็นผู้ออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่⁷

3) อาชญาบัตรพิเศษ กำหนดให้อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เป็นผู้ออกอาชญาบัตรพิเศษแต่ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการแร่ก่อน⁸

ขั้นตอนการขออนุญาตและการพิจารณาออกใบอนุญาต

1) อาชญาบัตรสำรวจแร่ ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่นั้น ๆ (องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่โดยนายกเทศมนตรี หรือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)) จากนั้นเจ้าพนักงานตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอและตรวจสอบเอกสารหลักฐานหากถูกต้องครบถ้วน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะพิจารณาอนุญาตอาชญาบัตรสำรวจแร่ภายใน 10 วัน นับแต่วันที่เอกสารหลักฐานถูกต้องครบถ้วน และภายหลังจากออกอาชญาบัตรสำรวจแร่แล้วให้แจ้งไปยังกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายใน 15 วัน

2) อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดประจำท้องที่ (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด) คำขอละไม่เกิน 2,500 ไร่ หลังจากนั้นเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ตรวจสอบคุณสมบัติต้องห้ามของผู้ขอพร้อมทั้งตรวจสอบเอกสารหลักฐาน หากตรวจสอบถูกต้องแล้วให้จดทะเบียนคำขอไว้ภายใน 1 วัน นับแต่วันที่ได้รับเอกสารครบถ้วน

จากนั้นให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่จัดส่งแผนงานการสำรวจแร่และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขตตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับเอกสารครบถ้วนและให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ส่งเรื่องราวการขออนุญาตผูกขาดสำรวจแร่พร้อมความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับเอกสารถูกต้องครบถ้วน

อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เป็นผู้ออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัด

⁶ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 41 วรรคแรก.

⁷ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 43. วรรคแรก.

⁸ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 47. วรรคแรก.

3) อาชญาบัตรพิเศษ ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ซึ่งอยู่ที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยยื่นคำขอละไม่เกิน 10,000 ไร่ หากเป็นพื้นที่ในทะเลยื่นคำขอได้ไม่เกินคำขอละ 500,000 ไร่ จากนั้นให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ตรวจสอบคุณสมบัติต้องห้ามของผู้ขอพร้อมทั้งตรวจสอบเอกสารหลักฐาน หากตรวจสอบถูกต้องแล้วให้จดทะเบียนคำขอไว้ภายใน 1 วัน นับแต่วันที่ได้รับเอกสารครบถ้วน

ในกรณีคำขออาชญาบัตรพิเศษสำรวจแร่ทองคำ ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ปิดประกาศคำขออาชญาบัตรพิเศษสำรวจแร่ทองคำเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน ที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการยื่นคำขอภายใน 30 วัน นับจากวันที่รับคำขออาชญาบัตรพิเศษสำรวจแร่ทองคำ

จากนั้นให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่จัดส่งแผนงานการสำรวจแร่และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขตตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับเอกสารครบถ้วนและให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ส่งเรื่องการขออาชญาบัตรพิเศษพร้อมความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับเอกสารถูกต้องครบถ้วน

จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการแร่ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อคณะกรรมการแร่ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการอนุญาตอาชญาบัตรพิเศษแล้ว ให้อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ออกอาชญาบัตรพิเศษให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการแร่ให้ความเห็นชอบ

กรณีอาชญาบัตรพิเศษสำรวจแร่ทองคำ เมื่อออกอาชญาบัตรแล้วให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ในสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปิดประกาศอาชญาบัตรพิเศษสำรวจแร่ทองคำเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน ณ สถานที่เดียวกันกับที่ปิดประกาศคำขอภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับการแจ้งออกอาชญาบัตรพิเศษสำรวจแร่ทองคำ⁹

อายุใบอนุญาต

- 1) อาชญาบัตรสำรวจแร่มีอายุ 1 ปี นับแต่วันที่ออก¹⁰
- 2) อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่มีอายุไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันที่ออก¹¹

⁹ มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม, (EnLAW). (2560). *ขั้นตอนอาชญาบัตรตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://enlawfoundation.org/newweb/wp-content/uploads/explain-exploration-licence.pdf>. [2564, 21 เมษายน]

¹⁰ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 41 วรรคสอง.

¹¹ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 43 วรรคสอง.

3) อาชญาบัตรพิเศษมีอายุไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่ออก¹²

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การสำรวจแร่ กฎหมายห้ามมิให้ทำการสำรวจแร่ เว้นแต่จะได้รับ อาชญาบัตรสำรวจแร่ ตามพระราชบัญญัติแร่ มาตรา 38 วรรคแรก ดังนั้น ผู้ที่มีความสนใจที่จะทำ การสำรวจแร่จะต้องดำเนินการขอใบอนุญาตอาชญาบัตรสำรวจแร่ โดยยื่นขออนุญาตตามประเภท ที่ต้องการสำรวจ เช่น อาชญาบัตรสำรวจแร่ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่นั้น หรือ กรณีอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดประจำท้องที่ เป็นต้น และการดำเนินการขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่นั้นแสดงว่าผู้ขอมีความประสงค์ จะดำเนินการสำรวจแร่เพื่อขอประทานบัตรต่อไป

3.1.2 ประทานบัตร

ประทานบัตร (concession certificate) คือ หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายใน เขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น เขตพื้นที่ซึ่งกำหนดในประทานบัตรเรียกว่าเขตเหมืองแร่ โดยรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตเหมืองแร่ให้แก่ผู้ขอประทานบัตร¹³ พื้นที่ที่จะขออนุญาตประทาน บัตรต้องเป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง โดยยื่นขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ การขอประทานบัตรในเขตหนึ่งให้ขอได้ไม่เกินค่าขอละ 625 ไร่ เว้นแต่¹⁴

- (1) การขอประทานบัตรในเขตอาชญาบัตรพิเศษ ให้ขอได้ไม่เกินค่าขอละ 2,500 ไร่
- (2) การขอประทานทำเหมืองใต้ดิน ให้ขอได้ไม่เกินค่าขอละ 10,000 ไร่
- (3) การขอประทานบัตรในทะเล ให้ขอได้ไม่เกินค่าขอละ 50,000 ไร่

การทำเหมือง ปรากฏในมาตรา 52 วรรคแรก ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำเหมืองในที่ใด ไม่ว่าที่ซึ่งทำเหมืองนั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่ จะได้รับประทานบัตร” ดังนั้น ผู้ที่มีความประสงค์ทำเหมืองจะต้องมีการขออนุญาตจาก กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ โดยยื่นขออนุญาตจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ ประจำท้องที่ ในกรณีที่มีการทำเหมืองโดยไม่ได้รับอนุญาต นอกจากจะต้องรับผิดทางอาญาแล้ว จะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐตั้งแต่ 2 เท่า แต่ไม่เกิน 3 เท่า ของมูลค่าแร่ที่ได้จากการทำเหมือง ในบริเวณดังกล่าว ตามมาตรา 140 แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

¹² พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 47 วรรคสอง.

¹³ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. (2547). *คู่มือแนะแนวทางปฏิบัติในการลงทุนในกิจการเหมืองแร่*. กระทรวงอุตสาหกรรม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: file:///C:/Users/Administrator/Downloads/000001119321790.pdf. [2564, 18 เมษายน].

¹⁴ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 55.

ผู้มีอำนาจพิจารณาใบอนุญาต

ประเภทที่ 1 เมืองขนาดเล็ก พื้นที่ไม่เกิน 100 ไร่ ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแร่จังหวัดเป็นผู้ออกประทานบัตร¹⁵

ประเภทที่ 2 เมืองขนาดกลาง พื้นที่ไม่เกิน 625 ไร่ ให้อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการแร่เป็นผู้ออกประทานบัตร¹⁶

ประเภทที่ 3 ได้แก่ การทำเหมืองที่ไม่ใช่การทำเหมืองประเภทที่ 1 หรือการทำเหมืองประเภทที่ 2 การทำเหมืองในทะเล และการทำเหมืองใต้ดิน ให้อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการแร่เป็นผู้ออกประทานบัตร¹⁷

ทั้งนี้ การทำเหมืองประเภทที่ 2 เมืองขนาดกลาง และการทำเหมืองประเภทที่ 3 เมืองขนาดใหญ่ ซึ่งเหมืองทั้ง 2 ประเภทนี้อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติยังคงกำหนดให้เป็นประเภท หรือ โครงการ หรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) หรือรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA)¹⁸

ขั้นตอนการพิจารณาออกใบอนุญาต

การขอประทานบัตร ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องส่งเอกสารหรือหลักฐานดังต่อไปนี้พร้อมคำขอ

1) หลักฐานที่เชื่อถือได้ว่าพบแร่ชนิดที่ประสงค์จะเปิดการทำเหมืองอยู่ในเขตคำขอตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2) แผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ และการเผื่อระวังผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนในระหว่างที่มีการทำเหมืองและหลังจากปิดเหมือง

3) ข้อเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

4) เอกสารหรือหลักฐานที่แสดงว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินในเขตพื้นที่ที่ยื่นคำขอยินยอม ให้ผู้ยื่นคำขอทำเหมืองในเขตคำขอนั้นได้ และในกรณีพื้นที่ที่อยู่ในความครอบครอง

¹⁵ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 53(1).

¹⁶ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 53(2).

¹⁷ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 53(3).

¹⁸ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. (2560). *ข่าวกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่กระทรวงอุตสาหกรรม*. กระทรวงอุตสาหกรรม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.dpim.go.th/dpimnews/article?catid=102&articleid=7973>. [2564, 21 เมษายน].

ของหน่วยงานของรัฐ ให้ยื่นหลักฐานการอนุญาตให้เข้าใช้ประโยชน์เพื่อการทำเหมืองในพื้นที่ดังกล่าวจากหน่วยงานของรัฐ ก่อนการพิจารณาอนุญาต

5) เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา 52

เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่จะต้องดำเนินการ ดังนี้

1) เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ รับคำขอ จากนั้นรับผู้ขอเพื่อนำรังวัดกำหนดเขต ทำการรังวัด ทำการไต่สวน และจัดทำแผนที่

2) แจ้งหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งแจ้งผู้ขอดำเนินการดังนี้

2.1) แจ้งหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง พื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ ผู้ยื่นคำขอต้องดำเนินการติดต่อกรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าไม้ หรือพื้นที่อยู่ในความดูแลของหน่วยราชการอื่นผู้ยื่นคำขอต้องดำเนินการติดต่อส่วนราชการนั้น เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หรือพื้นที่อยู่ในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของบุคคลอื่นผู้ยื่นคำขอต้องนำหนังสืออนุญาตของผู้มีสิทธิในที่ดินนั้นและมีคำรับรองของนายอำเภอประจำท้องที่ มาแสดงประการอนุญาต โดยสภาพตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ จากนั้นจังหวัดดำเนินการแจ้งให้นายอำเภอและกำนันท้องที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอและที่ทำการกำนันท้องที่แห่งละ 1 ฉบับ เป็นเวลา 20 วันทำการ

2.2) แจ้งผู้ขอจัดทำเอกสารส่งให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ได้แก่ แผนผังโครงการทำเหมืองและรายการคำนวณอายุประทานบัตร รายงานลักษณะธรณีวิทยาแหล่งแร่ และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

3) เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่รวบรวมเอกสารส่งไปกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรณีเป็นรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้วให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ส่งไปยังสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

4) สำนักเหมืองแร่และสัมปทาน กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ตรวจสอบเอกสารพร้อมทั้งหนังสือเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหนังสืออนุญาตให้ใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีเป็นพื้นที่ของหน่วยงานนั้น ๆ

5) คณะกรรมการพิจารณาเกี่ยวกับการขอสิทธิสำรวจและทำเหมืองแร่ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่พิจารณาก่อนนำเสนอคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติแร่

6) คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติแร่เสนอความเห็นต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อพิจารณาอนุญาตประทานบัตร

7) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่สอบถามปัญหาในด้านมวลชนหรือการคัดค้านของราษฎรจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

8) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมอนุญาตประทานบัตร¹⁹

อายุใบอนุญาต

ประทานบัตรมีอายุไม่เกิน 30 ปี นับแต่วันออก การต่ออายุประทานบัตร ในกรณีประทานได้กำหนดอายุไว้ต่ำกว่า 30 ปี ผู้ออกประทานบัตรจะต่ออายุให้อีกก็ได้แต่รวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกิน 30 ปี โดยให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ก่อนประทานบัตรสิ้นอายุไม่น้อยกว่า 180 วัน²⁰

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ในการประกอบกิจการโรงโม่หินนั้น ผู้ประกอบการจะต้องมีใบอนุญาตประกอบการที่เรียกว่า “ประทานบัตร” ซึ่งเป็นหนังสือสำคัญที่ออกให้ผู้ประกอบการเพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนด ผู้ที่ประสงค์จะขอประทานบัตรให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ตามมาตรา 54 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ เมื่อได้รับคำขอประทานบัตรแล้วเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่จะดำเนินการรังวัดพื้นที่ ตามมาตรา 56 วรรคแรก และผู้ที่ได้รับประทานบัตรจะต้องดำเนินการทำเหมืองภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งอายุของประทานบัตรขึ้นอยู่กับปริมาณของแร่สำรอง ชนิดแร่ การใช้ประโยชน์ และประเภทของพื้นที่คำขอ ตามกฎหมายกำหนดให้ประทานมีอายุไม่เกิน 30 ปี และสามารถขอต่ออายุประทานบัตรได้ตามมาตรา 58 วรรค 4

3.2 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490

กฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมวัตถุอันตรายภายในประเทศ “วัตถุระเบิด” ได้บัญญัติไว้ในหมวดที่ 2 ตั้งแต่มาตรา 38 ถึง มาตรา 46 และมีบทกำหนดโทษบัญญัติไว้ในหมวด 6

¹⁹ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. (ม.ป.ป.). *ขั้นตอนการดำเนินการอนุญาตประทานบัตร*. กระทรวงอุตสาหกรรม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www1.dpim.go.th/srv/mnpratn.php>. [2564, 21 เมษายน].

²⁰ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. มาตรา 58.

ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 4 ได้กำหนดคำนิยามที่สำคัญไว้ดังต่อไปนี้

“วัตถุระเบิด” คือ วัตถุที่สามารถส่งกำลังดันอย่างแรงต่อสิ่งห่อล้อมโดยฉับพลันในเมื่อระเบิดขึ้น โดยมีสิ่งเหมาะสมทำให้เกิดกำลังดัน หรือโดยการสลายตัวของวัตถุระเบิดนั้น ทำให้มีแรงทำลายหรือแรงประหาร กับหมายความรวมตลอดถึงเชื้อประทุต่าง ๆ หรือวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกันซึ่งใช้หรือทำขึ้นเพื่อให้เกิดการระเบิดซึ่งรัฐมนตรีจะได้ประกาศระบุไว้ในราชกิจจานุเบกษา

“มี” หมายความว่า มีกรรมสิทธิ์หรือมีไว้ในครอบครองแต่ไม่หมายความถึงการที่อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดที่มีไว้โดยชอบด้วยกฎหมายและตกอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่นซึ่งไม่ต้องห้ามตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัตินี้เท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาลิงที่ว่านี้มีให้สูญหาย

การขออนุญาต ปรากฏในมาตรา 38 ของพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ ชื้อ มี ใช้ สิ่ง นำเข้า ค่า หรือจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งวัตถุระเบิด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี”

ดังนั้น กระบวนการผลิตหินปูนในเหมืองหินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้างหรือโรงโม่หินจึงจำเป็นต้องใช้วัตถุระเบิดในการระเบิดหินออกจากแหล่งหินจนมีขนาดเล็กลงเพื่อให้สามารถนำเข้าสู่โรงโม่หินได้ ผู้ประกอบการโรงโม่หินที่ต้องใช้วัตถุระเบิดในการระเบิดหินจะต้องมีใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ที่นายทะเบียนท้องที่ออกให้ และมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับวัตถุระเบิด ซึ่งกำหนดไว้ในหมวด 6 มีทั้งโทษปรับและโทษจำคุก แล้วแต่กรณี และเหมืองแร่ที่มีการใช้วัตถุระเบิดต้องมีผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่²¹ เพื่อความปลอดภัยต่อคนงานและบุคคลภายนอกและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการระเบิดเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยสากล

²¹ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. (2555). ประกาศกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เรื่อง กำหนดให้เหมืองแร่ที่มีการใช้วัตถุระเบิดต้องมีผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555.

3.2.1 กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติอาวรุปีน เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรุปีน พ.ศ. 2490

กฎกระทรวง (พ.ศ. 2490) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวรุปีน เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรุปีน พ.ศ. 2490 ที่เกี่ยวข้องกัับวัดถูระเบิด มีบทบัญญัติที่สำคัญดังนี้

ข้อ 7 บุคคลใดประสงค์จะทำ ซื่อ มี ไซ้ สั้ง นำเข้า ค้า หรือจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งวัดถูระเบิด ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบ ป.11 ท้ายกฎนี้ ต่อนายทะเบียนท้องที่

ใบอนุญาตให้ตั้งหรือนำเข้า ให้ออกตามแบบ ป. 2 ท้ายกฎนี้

ใบอนุญาตให้ ทำ ซื่อ มี ไซ้ ค้า หรือจำหน่าย ให้ออกตามแบบ ป.5 ท้ายกฎนี้

“แบบ ป.11” หมายถึง ใบอนุญาตเรื่อง ขออนุญาต ซื่อ มี ไซ้ และขนย้ายวัดถูระเบิด

“แบบ ป.5” หมายถึง ใบอนุญาต

ให้ ทำ ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ หรือ จำหน่าย อาวรุปีน หรือเครื่องกระสุนปืน สำหรับการค้า

ให้ ทำ ซื่อ มี ไซ้ สั้ง นำเข้า ค้า หรือจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งวัดถูระเบิด

ให้ ทำ สั้ง นำเข้า หรือค้าซึ่งดอกไม้เพลิง

ให้ สั้ง นำเข้า ซึ่งสิ่งเทียมอาวรุปีน

ข้อ 8 ให้ผู้รับใบอนุญาตตามข้อ 7 ทำบัญชีแสดงรายการละเอียดประจำสถานที่ทำการของผู้รับใบอนุญาต และให้ทำบัญชีประจำเดือนส่งนายทะเบียนท้องที่ตามแบบท้ายกฎนี้ คือ

แบบ ป. 13 สำหรับรายการละเอียดวัดถูระเบิดซึ่งได้ทำ ซื่อ มี ไซ้ สั้ง นำเข้า ค้า หรือจำหน่ายประจำสถานที่ทำการของผู้รับใบอนุญาต

แบบ ป. 14 สำหรับรายการละเอียดยอดวัดถูระเบิดประจำเดือนส่งนายทะเบียนท้องที่ภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป

กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวรุปีน เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรุปีน พ.ศ. 2490 มีบทบัญญัติที่สำคัญดังนี้

ข้อ 4 วัดถูระเบิดที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ตามมาตรา 38 ต้องเป็นวัดถูระเบิดประเภท ชนิด และขนาดที่ใช้เฉพาะในกิจการก่อสร้างหรือกิจการอุตสาหกรรม และได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้ว

สรุปได้ว่า ผู้ประกอบกิจการ โรงโม่หินเมื่อได้รับใบอนุญาตประทานบัตรแล้วจะต้องดำเนินการขอใบอนุญาตให้ซื้อ มี ใช้ซึ่งวัตถุระเบิดตามแบบ ป.5 โดยนำใบอนุญาต ป.11 ประกอบบัญชีแสดงรายการละเอียดประจำสถานที่ทำการของผู้รับใบอนุญาต (ป.13, ป.14) และให้ทำบัญชีประจำเดือนส่งนายทะเบียนท้องที่ ยื่นต่อนายทะเบียนท้องที่ที่มีการทำเหมืองแร่เพื่อให้นายทะเบียนท้องที่ออกใบอนุญาตให้ซื้อ มี ใช้ซึ่งวัตถุระเบิด (ป.5) ให้แก่ผู้ประกอบการ

3.2.2 ใบอนุญาตให้ซื้อ มี ใช้ซึ่งวัตถุระเบิด

ใบอนุญาตให้ซื้อ มี ใช้ซึ่งวัตถุระเบิด หมายถึง ใบอนุญาตแบบ ป.5 ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490

หน่วยงานกำกับดูแล

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน²² มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่อื่น และออกกฎกระทรวงในเรื่องต่อไปนี้คือ

- (1) จำกัดชนิดและจำนวนอาวุธปืนของกระทรวงทบวงกรมอื่นนอกจากของราชการทหาร และตำรวจหรือหน่วยราชการตามมาตรา 5 วรรคสอง
- (2) วางระเบียบการทะเบียน การขอและการออกใบอนุญาต
- (3) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมซึ่งต้องไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้
- (4) กิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงตามมาตรา 5 วรรคหนึ่ง (1) ตามมาตรา 5 วรรคสอง และตามมาตรา 55 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมร่วมรักษาการตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงร่วมกับนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย

ผู้มีอำนาจพิจารณาใบอนุญาต

กฎหมายบัญญัติให้นายทะเบียนท้องที่ (นายอำเภอ) เป็นผู้ออกใบอนุญาตได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี²³ โดยให้ผู้ประกอบการที่มีประทานบัตรเป็นผู้ยื่นขอใบอนุญาตตามแบบ ป.11 พร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน เช่น ปะทานบัตร ใบทะเบียนการค้า ฯลฯ ประกอบคำขออนุญาต

²² พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490. มาตรา 6 วรรคแรก.

²³ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490. มาตรา 38 วรรคสอง.

ต่อนายทะเบียนท้องถิ่นเพื่อให้ให้นายทะเบียนท้องถิ่นที่ทำความเห็นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาอนุญาต เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุญาตแล้วหลังจากนั้นจะส่งเอกสารไปยัง กระทรวงมหาดไทยเพื่อขอให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาต เมื่อปลัดกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาอนุญาตเรียบร้อยแล้วเอกสารจะถูกส่งกลับมาที่จังหวัดแล้วส่งกลับไปให้อำเภอ แล้วนายทะเบียนท้องถิ่นที่ออกใบอนุญาตตามแบบ ป.5 ให้ จากนั้น ผู้ขออนุญาตมาขอรับใบอนุญาตได้ที่อำเภอท้องถิ่นที่ได้ยื่นคำขอไว้

ขั้นตอนการพิจารณาออกใบอนุญาต

1) เจ้าหน้าที่จัดส่งแบบพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ขออนุญาตไปกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานวิทยาการตำรวจ เพื่อตรวจสอบประวัติการต้องหาคดีอาญา

2) นายทะเบียนท้องถิ่นออกตรวจสถานที่เก็บวัตถุระเบิด

3) นายทะเบียนท้องถิ่นที่ทำความเห็นเสนอปลัดกระทรวงมหาดไทย โดยต้องมีความชัดเจนว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามตามมาตรา 13 และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 และความจำเป็นต้องมีและใช้วัตถุระเบิด ชนิด ขนาด และจำนวนเท่าใด มีสถานที่เก็บรักษาวัตถุระเบิดมีความมั่นคงแข็งแรงเป็นไปตามเงื่อนไขที่ราชกำหนดเห็นควรอนุญาตหรือไม่

4) กระทรวงมหาดไทยแจ้งผลการพิจารณาให้นายทะเบียนท้องถิ่นทราบ หากพิจารณาอนุญาตให้นายทะเบียนท้องถิ่นที่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอ หากพิจารณาแล้วไม่อนุญาตให้นายทะเบียนท้องถิ่นแจ้งผู้ขออนุญาตเป็นหนังสือ

อายุใบอนุญาต

ใบอนุญาตให้ซื้อ มี ใช้ ซึ่งวัตถุระเบิด (ป.5) ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มีอายุ 1 ปีนับแต่วันออกใบอนุญาต²⁴ การขอต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องถิ่นและขอต่ออายุใบอนุญาตล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 60 วัน และไม่เกิน 90 วัน ก่อนใบอนุญาตฉบับเดิมหมดอายุ²⁵

²⁴ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490. มาตรา 45.

²⁵ กรมการปกครอง. (2555). *คู่มือปฏิบัติงานอาวุธปืน เล่มที่ 1 (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2555*. กรุงเทพฯ: อสารศึกษาดินแดน. หน้า 240.

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาต่อใบอนุญาต

1) บุคคลที่ได้รับอนุญาตอยู่แล้ว และประสงค์จะดำเนินการตามใบอนุญาตในปีต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออายุล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 60 วัน และไม่เกิน 90 วัน ก่อนที่ใบอนุญาตฉบับเดิมจะสิ้นอายุ

ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตอยู่แล้วรายใดยังมีได้จัดการขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรค 1 (ข้อ 1) ให้ระงับการอนุญาตให้ตั้งชื่อ หรือรับโอนอาวุธปืน และวัตถุระเบิดตามใบอนุญาตฉบับเดิมไว้ชั่วคราว

2) ในกรณีที่ได้ยื่นคำร้องขอต่ออายุใบอนุญาตภายในกำหนดระยะเวลาตามข้อ 1 แล้ว และเรื่องยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของนายทะเบียน แต่ใบอนุญาตฉบับเดิมได้สิ้นอายุเสียก่อน การอนุญาตให้ต่ออายุให้ระงับการออกใบอนุญาตตั้งชื่อ การซ่อม หรือรับโอนอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิดไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ไม่ห้ามการจำหน่ายสิ่งที่มีอยู่แล้วตามใบอนุญาตฉบับเดิม และให้ควบคุมให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 37 หรือมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 แล้วแต่กรณี

3) บุคคลที่ได้รับอนุญาตรายใดปล่อยให้ใบอนุญาตสิ้นสุดอายุให้ระงับการต่ออายุใบอนุญาตเสียทุกราย และนายทะเบียนท้องที่ดำเนินการตามความในมาตรา 37 หรือมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 แล้วแต่กรณี

4) ในกรณีที่บุคคลขอต่ออายุใบอนุญาตเพื่อดำเนินการในปีต่อไป หากนายทะเบียนท้องที่พิจารณาเห็นว่า บุคคลนั้น ๆ ประพฤติตนไม่ดีงามหรือมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการการค้า ในทำนองผูกขาดการค้า และไม่เหมาะสมให้ทำการค้า จำหน่าย ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด ให้พิจารณาเสนอพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อระงับการต่ออายุใบอนุญาตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการ โรงโม่หินที่ต้องการซื้อ มิ ใช้วัตถุระเบิดจะต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยเมื่อผู้ประกอบการมีประทานบัตรแล้วจะต้องดำเนินการขออนุญาตซื้อ มิ และใช้วัตถุระเบิด เพื่อใช้ในการระเบิดย่อยหินภายในเขตประทานบัตร โดยจะต้องยื่นขออนุญาตซื้อ มิ ใช้วัตถุระเบิดต่อกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ยื่นขอใบอนุญาตซื้อ มิ ใช้วัตถุระเบิด (ป.5) ต่อนายทะเบียนท้องที่ (นายอำเภอ) ในพื้นที่มีการทำเหมืองตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงผู้ประกอบการจะสามารถซื้อ มิ ใช้ซึ่งวัตถุระเบิดภายในระยะเวลา 1 ปี ตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อใบอนุญาตหมดอายุจะต้องดำเนินการขอต่ออายุใบอนุญาต หากฝ่าฝืนมาตรา 38 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 20 ปี

และปรับตั้งแต่ 2,000 บาท ถึง 40,000 บาท ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490

3.3 พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530

กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดชนิดของยุทธภัณฑ์ การขออนุญาต และการออกใบอนุญาตที่ต้องขออนุญาตจากกระทรวงกลาโหม และมีบทกำหนดโทษในหมวด 6 สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต ซึ่งมีทั้งโทษปรับและโทษจำคุกแล้วแต่กรณี ผู้ประกอบการ โรงโม่หินจะต้องมีใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ในการครอบครองวัตถุระเบิดเพื่อใช้ในโรงโม่หิน

จากการศึกษาพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 มาตรา 4 ได้กำหนดคำนิยามที่สำคัญไว้ดังต่อไปนี้

“ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีววะ สารรังสี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7

“มี” หมายความว่า มีกรรมสิทธิ์หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยุทธภัณฑ์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ต่อมามีการแก้ไขให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ยุทธภัณฑ์” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 ไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 มาตรา 3 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊มมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7

การขออนุญาตมีซึ่งยุทธภัณฑ์ ปรากฏในมาตรา 25 ของพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากปลัดกระทรวงกลาโหม

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตก็ได้
การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด
ในกฎกระทรวง”

ดังนั้น ผู้ประกอบการ โรงโม่หินที่มีความประสงค์จะใช้วัตถุระเบิดในการทำเหมือง
จะต้องดำเนินการขออนุญาตครอบครองยุทธภัณฑ์ต่อกระทรวงกลาโหม ตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์
และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

3.3.1 กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530

กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์
พ.ศ. 2530 มีบทบัญญัติที่สำคัญดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตตั้งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ ให้ยื่นคำขอ
พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ ย.ภ. 1 ท้ายกฎกระทรวงนี้ ต่อปลัดกระทรวง
กลาโหม

ข้อ 2 ใบอนุญาตตั้งเข้ามาซึ่งยุทธภัณฑ์ ให้ใช้แบบ ย.ภ. 2 ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 3 ใบอนุญาตนำเข้ามาซึ่งยุทธภัณฑ์ ให้ใช้แบบ ย.ภ. 3 ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 4 ใบอนุญาตผลิตซึ่งยุทธภัณฑ์ ให้ใช้แบบ ย.ภ. 4 ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 5 ใบอนุญาตมีซึ่งยุทธภัณฑ์ ให้ใช้แบบ ย.ภ. 5 ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 6 ผู้รับใบอนุญาตตั้งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ ผู้ใดประสงค์จะขอต่อ
อายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ ย.ภ. 6 ท้ายกฎกระทรวง
นี้ต่อปลัดกระทรวงกลาโหม ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่า 30 วัน

การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ออกใบอนุญาตตามแบบ ย.ภ. 2
แบบ ย.ภ. 3 แบบ ย.ภ. 4 หรือแบบ ย.ภ. 5 แล้วแต่กรณี ให้ใหม่โดยมีข้อความว่า “ฉบับต่ออายุ”
กำกับไว้ที่กึ่งกลางด้านบน

กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์
พ.ศ. 2530 ตราขึ้นเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตและผู้รับใบอนุญาตมีซึ่งยุทธภัณฑ์ต้องจัดให้มีบัญชี
รับจ่ายยุทธภัณฑ์ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยกำหนดบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์ ให้ใช้แบบ
ย.ภ. 8 ท้ายกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2546) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์
พ.ศ. 2530 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง ของข้อ 6 แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2534) ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 6 ผู้รับใบอนุญาตสั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ ผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.ภ. 6 ทำยกกฎกระทรวงนี้ ต่อปลัดกระทรวงกลาโหมก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ”

เมื่อพิจารณาจากกฎกระทรวงดังกล่าวพบว่า ผู้ประกอบการ โรงโม่หินที่ประสงค์จะขออนุญาตมีซึ่งยุทธภัณฑ์ จะต้องดำเนินการยื่นขอใบอนุญาตมีซึ่งยุทธภัณฑ์โดยใช้แบบ ข.ภ.5 พร้อมกับบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงประกอบคำขอ และสามารถขอต่ออายุใบอนุญาตโดยใช้แบบ ข.ภ.6 โดยยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวงกลาโหมก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

3.3.2 ใบอนุญาตมีซึ่งยุทธภัณฑ์

ตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดสั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากปลัดกระทรวงกลาโหม²⁶ และมีรายละเอียดตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 ผู้ประกอบการ โรงโม่หินที่มีประทานบัตรและมีใบอนุญาตให้ ซื่อ มี ใช้ซึ่งวัตถุระเบิดตามแบบ ป.5 ครบแล้ว จะต้องดำเนินการขอใบอนุญาตมีซึ่งยุทธภัณฑ์ตามแบบ ข.ภ.5 เนื่องจากการใช้วัตถุระเบิดในเหมืองนั้นจะต้องมีใบอนุญาตครบทั้ง 2 ใบ กล่าวคือ ใบอนุญาต ป.5 และใบอนุญาต ข.ภ.5 เพื่อนำไปประกอบกับประทานบัตรในการดำเนินธุรกิจ

ประเภทของใบอนุญาต

กฎหมายได้กำหนดประเภทของใบอนุญาตไว้ในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 ดังนี้

- (1) ใบอนุญาตสั่งเข้ามา
- (2) ใบอนุญาตนำเข้ามา
- (3) ใบอนุญาตผลิต
- (4) ใบอนุญาตมี

ดังนั้น ผู้ประกอบการ โรงโม่หินจึงต้องมีใบอนุญาตมี ตามมาตรา 17(4) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 ซึ่งความว่า ใบอนุญาตมีซึ่งยุทธภัณฑ์

²⁶ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530. มาตรา 15 วรรคแรก.

หน่วยงานกำกับดูแล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชควบคุมยุทธภัณฑ์และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียม กำหนดกิจการอื่นและออกประกาศที่เกี่ยวข้อง²⁷

ผู้มีอำนาจพิจารณาใบอนุญาต

กฎหมายบัญญัติให้ปลัดกระทรวงกลาโหมมีอำนาจในการอนุญาตให้มีซึ่งยุทธภัณฑ์ ผู้ประกอบการจะต้องนำใบอนุญาต ป.5 ที่นายทะเบียนท้องที่ออกให้มายื่นขอรับใบอนุญาตมีซึ่งยุทธภัณฑ์ตามแบบ ข.ภ.5 โดยยื่นขอที่กรมอุตสาหกรรมทหาร (อท.) ขอให้ตรวจสอบคลังระเบิด (ขอให้ตรวจสอบสถานที่เก็บวัตถุระเบิด) และรอกำหนดตรวจ จากนั้นบริษัทผู้ค้าวัตถุระเบิดที่จำหน่ายให้แก่ผู้ขอใบอนุญาตดังกล่าวทำเรื่องยื่นคำร้องพร้อมใบตรวจสอบคลังระเบิดไปยื่นที่อุตสาหกรรมทหาร เพื่อตรวจสอบ และส่งเรื่องไปยังกระทรวงกลาโหมเพื่อขอให้ปลัดกระทรวงกลาโหมพิจารณาอนุญาต เมื่อปลัดกระทรวงกลาโหมพิจารณาอนุญาตเรียบร้อยแล้วจะส่งใบอนุญาตดังกล่าวกลับมาที่กรมอุตสาหกรรมทหารและผู้ขอใบอนุญาตไปรับใบอนุญาต ข.ภ.5 ได้ที่กรมอุตสาหกรรมทหาร

อายุใบอนุญาต

อายุของใบอนุญาตให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตแต่ไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาตหรือวันที่ได้รับใบอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต²⁸ การขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวงกลาโหมก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ²⁹

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการโรงโม่หินที่ต้องการมียุทธภัณฑ์เพื่อใช้ในการประกอบกิจการของตนตามมาตรา 15 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 จะต้องดำเนินการยื่นขอใบอนุญาตตามแบบ ข.ภ.5 ต่อปลัดกระทรวงกลาโหมเพื่อให้พิจารณาออกใบอนุญาตให้มีซึ่งยุทธภัณฑ์ โดยนำใบอนุญาต ป.5 ที่นายทะเบียนท้องที่ออกให้ มายื่นขอรับใบอนุญาตแบบ ข.ภ.5 จากปลัดกระทรวงกลาโหม ตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และสามารถครอบครองวัตถุระเบิดได้เพียง 1 ปี เมื่อใบอนุญาตหมดอายุจึงต้องดำเนินการขอต่ออายุใบอนุญาตไปตลอดจนประธานบัตรสิ้นอายุ หากฝ่าฝืนมาตรา 15 วรรคแรก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562

²⁷ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530. มาตรา 5.

²⁸ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530. มาตรา 26.

²⁹ กฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2546) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530. ข้อ 6.

3.4 กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการขออนุญาตซื้อ มีใช้วัตถุประสงค์และการขออนุญาต มียุทธศาสตร์ที่ใช้ในการทำเหมืองแร่ของสาธารณรัฐอินเดีย

การปกครองของสาธารณรัฐอินเดีย (Republic of India) เป็นระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) ระบบกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดียเป็นระบบกฎหมายแบบ Common Law ซึ่งมีพื้นฐานมาจากรูปแบบของอังกฤษ³⁰ ระบบรัฐสภามีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐและเป็นประมุขของฝ่ายบริหาร แบ่งอำนาจการปกครองเป็นสาธารณรัฐ (Federal Republic) 29 รัฐ และดินแดนสหภาพ (Union Territories) อีก 7 เขตสหภาพ มีกรุงนิวเดลี (New Delhi) เป็นเมืองหลวง โดยรัฐธรรมนูญแบ่งแยกอำนาจระหว่างรัฐบาลกลาง (Government of India) และรัฐบาลแห่งรัฐหรือรัฐบาลรัฐท้องถิ่น (State Government) อย่างชัดเจน รัฐบาลแห่งรัฐประกอบด้วย มุขมนตรี (Chief Minister) เป็นหัวหน้าและเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารภายในรัฐและคณะรัฐมนตรีประจำรัฐ (State Ministers)³¹

สาธารณรัฐอินเดียมีพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ทั้งหมดประมาณ 328 ล้านเฮกตาร์ มีสัญญาเช่าเหมือง (ยกเว้นเชื้อเพลิงปริมาณและแร่ธาตุเล็กน้อย) ณ วันที่ 31 มีนาคม 2014 ถือว่าประมาณ 0.14 เปอร์เซ็นต์³² เหมืองแร่เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญในอินเดียและคิดเป็น 2% ของมูลค่าเพิ่มขั้นต้น (GVA) ของประเทศในไตรมาสที่ 3 ของปี 2019 ถึงปี 2020 ภาคนี้จัดหาวัตถุดิบ

³⁰ วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ. (2560). “บทสรุปรายงานการศึกษาจากต่างประเทศ ณ สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐไอร์แลนด์ และสหราชอาณาจักร”, ในรายงานการอบรมหลักสูตรหลักนิเทศกรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่น 4, วันที่ 5-10 มีนาคม 2560, กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลยุติธรรม. หน้า 3.

³¹ Royal Thai Embassy New Delhi, Republic of India. (ม.ป.ป.). *การเมืองการปกครองอินเดีย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://newdelhi.thaiembassy.org/th/useful-knowledge-th/%e0%b8%82%e0%b9%89%e0%b8%ad%e0%b8%a1%e0%b8%b9%e0%b8%a5%e0%b8%9b%e0%b8%a3%e0%b8%b0%e0%b9%80%e0%b8%97%e0%b8%a8%e0%b8%ad%e0%b8%b4%e0%b8%99%e0%b9%80%e0%b8%94%e0%b8%b5%e0%b8%a2%e0%b8%81%e0%b8%b2%e0%b8%a3%e0%b9%80%e0%b8%a1%e0%b8%b7%e0%b8%ad%e0%b8%87%e0%b8%81%e0%b8%b2%e0%b8%a3%e0%b8%9b%e0%b8%81%e0%b8%84%e0%b8%a3%e0%b8%ad%e0%b8%87/>. [2564, 18 เมษายน].

³² India.gov.in national portal of India. (2016). *E-Book on Mineral Sector*. (Online). Available: <https://mines.gov.in/writereaddata/UploadFile/Ebookonmineralssector635911539399033616.pdf>. [2021, 18 April].

พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับอุตสาหกรรมการผลิตและโครงสร้างพื้นฐานหลายแห่งในประเทศ โดยผลิตแร่ธาตุ 95 ชนิด เช่น แร่ธาตุที่เกี่ยวข้องกับเชื้อเพลิง แร่โลหะ แร่โลหะ เป็นต้น³³

3.4.1 พระราชบัญญัติเหมืองแร่และแร่ (การพัฒนาและกฎระเบียบ) พ.ศ. 2500 (Mines and Minerals (Development and Regulation) Act, 1957)

กฎหมายเกี่ยวกับเหมืองแร่มีรัฐบาลกลาง (Government of India) เป็นผู้กำหนดและควบคุม มีกฎหมาย 2 ฉบับที่ควบคุมภาคการขุดแร่โดยรวมของประเทศ ได้แก่ พระราชบัญญัติเหมืองแร่และแร่ (การพัฒนาและกฎระเบียบ) พ.ศ. 2500 (Mines and Minerals (Development and Regulation) Act, 1957 (MMDR)) เป็นกฎหมายกลางที่ควบคุมภาคการขุดแร่ และรับรองว่ารัฐใช้อำนาจของตนภายในกรอบระดับชาติที่เป็นหนึ่งเดียวกัน ส่วนพระราชบัญญัติเหมืองถ่านหิน (บทบัญญัติพิเศษ) พ.ศ. 2558 (Coal Mines (Special Provisions) Act, 2015 (CMSP)) กำหนดให้มีการประมูลและจัดสรรเหมืองถ่านหินในประเทศ และมีพระราชบัญญัติเหมืองแร่ พ.ศ. 2495 (The Mines Act, 1952) เป็นการกำหนดกฎสำหรับความปลอดภัยของแรงงานและสภาพการทำงานในเหมืองโดยมีข้อกำหนดสำหรับการจัดการและการดำเนินการเหมืองแร่³⁴

การพัฒนาเหมืองแร่อยู่ภายใต้ นโยบายแร่แห่งชาติ (National Mineral Policy: NMP) ประกาศในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2536 (1993) มีการแก้ไขนโยบายแร่แห่งชาติในปี พ.ศ. 2562 (2019) โดยนโยบายแร่แห่งชาติฉบับใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรแร่เกิดความยุติธรรมและโปร่งใส การขุดหาแร่ต้องเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและรักษาผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด โดยกำหนดให้การจัดการทรัพยากรธรณีอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนรัฐบาลกลางและรัฐบาลแห่งรัฐ และมีการคำนึงถึงความปลอดภัยของเหมืองและคนงานในเหมือง

ต่อมา พ.ศ. 2563 มีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม (The Mineral of Laws (Amendment) Act, 2020) ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2563 เป็นพระราชบัญญัติเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติเหมืองแร่และแร่ (การพัฒนาและกฎระเบียบ) พ.ศ. 2500 และพระราชบัญญัติเหมืองถ่านหิน (บทบัญญัติพิเศษ) พ.ศ. 2558 โดยได้นำเสนอการแก้ไขที่สำคัญของ MMDR ดังนี้

³³ Shivpriya Nanda and J Sagar. (2021). *Mining in India: overview*. (Online) Available: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/0-562-4168?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/0-562-4168?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true). [2021, 18 April].

³⁴ The Mines Act. Section 1 (1952). (IN).

เมื่อประทานบัตรที่มีอยู่หมดอายุลง (ซึ่งออกก่อนพระราชบัญญัติแก้ไข MMDR ปี 2015) ให้สภาพแวดล้อมและพื้นที่ว่างในป่าพร้อมกับการอนุมัติตามกฎหมายและพื้นที่ว่างอื่น ๆ จะถูกโอนไปยังผู้เช่าบล็อกแร่รายใหม่โดยอัตโนมัติเป็นระยะเวลา 1 ถึง 2 ปี นับจากวันที่ได้รับอนุญาตให้เช่าเหมืองครั้งใหม่³⁵ ภายใต้ระบอบการแข่งขันด้วยการประมูล

นอกจากนี้ การแก้ไขดังกล่าวยังระบุว่าสามารถเริ่มการประมูลเหมืองได้ก่อนที่ระยะเวลาเช่าที่มีอยู่จะสิ้นสุดลง (โดยสัญญาเช่าใหม่จะดำเนินการทันทีหลังจากสัญญาเช่าที่มีอยู่สิ้นสุดลง) หรือเรียกว่าการดำเนินการประมูลล่วงหน้า³⁶ จะช่วยให้รัฐบาลของรัฐสามารถดำเนินการล่วงหน้าสำหรับการประมูลแร่ และเพื่อให้แน่ใจว่ากิจกรรมการทำเหมืองจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจแก่รัฐบาลของรัฐในการประมูลการเช่าเหมืองทั้งหมดก่อนที่จะหมดอายุ ยกเว้นแร่บางชนิดที่รัฐบาลไม่มีสิทธิ์ประมูลการเช่าเหมืองก่อนหมดระยะเวลาการเช่าเป็นต้น

พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองแร่ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

Mines and Minerals (Development and Regulation) Act, 1957 (MMDR) ได้กำหนดคำจำกัดความที่สำคัญไว้ในมาตรา 3 ดังต่อไปนี้

- (a) “แร่ธาตุ” รวมถึงแร่ธาตุทั้งหมดยกเว้นน้ำมันแร่
- (b) “น้ำมันแร่” รวมถึงก๊าซธรรมชาติและปิโตรเลียม
- (c) “สัญญาเช่าเหมือง” หมายถึงสัญญาเช่าที่ได้รับ เพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการเหมืองแร่และรวมถึงสัญญาเช่าช่วงที่ได้รับเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว
- (d) “การทำเหมือง” หมายถึงการดำเนินการใด ๆ ที่ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ในการเชิงแร่ต่าง ๆ
- (e) “แร่เล็กน้อย” หมายความว่าหินก่อสร้าง กรวดดินธรรมดา ทรายธรรมดา นอกเหนือจากทรายที่ใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และแร่อื่นใดซึ่งรัฐบาลกลางอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาอย่างเป็นทางการ
- (g) “ใบอนุญาตการหาแร่” หมายถึงใบอนุญาตที่ได้รับเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินการหาแร่
- (h) “การดำเนินการหาแร่” หมายถึงการดำเนินการใด ๆ ที่ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ในการสำรวจค้นหาหรือพิสูจน์แหล่งแร่

³⁵ The Mineral of Laws (Amendment) Act. Chapter 2. Section 5 (3) (2020). (IN).

³⁶ *Id.* Sec. 4 (In section 8A of the principal Act, in sub-section (4), the following proviso shall be inserted, namely:— “Provided that nothing contained in this section shall prevent the State Governments from taking an advance action for auction of the mining lease before the expiry of the lease period.”).

(ha) “ปฏิบัติกรสำรวจ” หมายถึงปฏิบัติการใด ๆ ที่ดำเนินการเพื่อการหาแร่เบื้องต้นผ่านการสำรวจในระดับภูมิภาคทางอากาศธรณีฟิสิกส์ หรือธรณีเคมี และการทำแผนที่ทางธรณีวิทยา แต่ไม่รวมถึงการขุดหลุม การขุด การขุดเจาะ (ยกเว้นการขุดเจาะของหลุมเจาะบนตะแกรงที่กำหนดโดยรัฐบาลกลางเป็นครั้งคราว) หรือการขุดพื้นผิวย่อย

(hb) “ใบอนุญาตการสำรวจ” หมายถึงใบอนุญาตที่ได้รับเพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติกรสำรวจแร่

(i) นิยาม "เหมืองแร่" และ "แร่" มีความหมายที่กำหนดให้ใช้ในพระราชบัญญัติเหมืองแร่ พ.ศ. 2495 (The Mines Act, 1952) โดยได้กำหนดคำจำกัดความที่สำคัญไว้ ดังต่อไปนี้

“เหมือง” หมายถึงการทำเหมืองขุดค้นใด ๆ ที่มีการดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้นหาหรือรับแร่ หรือกำลังดำเนินการ รวมถึง

(i) บ่อเจาะ หลุมเจาะ บ่อน้ำมัน และโรงงานปรับสภาพน้ำมันดิบทั้งหมด รวมทั้งท่อลำเลียงน้ำมันแร่ภายในบ่อน้ำมัน

(ii) เพลาทิ้งหมดในเหมือง หรือที่ติดกับเหมือง และเป็นของเหมืองไม่ว่าจะจมหรือไม่ก็ตาม

(iii) ทุกระดับและระนาบเอียงในระหว่างการขับเคลื่อน

(iv) งานหล่อแบบเปิดทั้งหมด

“แร่” หมายถึง สารทั้งหมดที่สามารถหาได้จากพื้นโลกโดยการทำเหมืองขุดเจาะ ขุดลอก ระบบไฮดรอลิกเหมืองหิน หรือโดยการดำเนินการอื่นใด และรวมถึงน้ำมันแร่ (ซึ่งรวมถึงก๊าซธรรมชาติและปิโตรเลียมด้วย)³⁷

หน่วยงานกำกับดูแล

รัฐบาลกลางมีอำนาจในการควบคุมดูแลกฎหมายเกี่ยวกับเหมืองแร่ทั้งหมดและมีอำนาจแต่ตั้งคณะกรรมการภายใต้พระราชบัญญัติเหมืองแร่ โดยมีสำนักงานเหมืองแร่ (Indian Bureau of Mines (IBM)) เป็นองค์กรชั้นนำระดับประเทศมีหน้าที่การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรแร่ โดยวิธีการตรวจสอบเหมือง การศึกษาทางธรณีวิทยา การตรวจสอบข้อเท็จจริง และการอนุมัติแผนการขุดและแผนการทำเหมือง การดำเนินการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

³⁷ The Mines Act, Chapter 1, Section 2(1) In this Act:

(j) "minerals" means all substances which can be obtained from the earth by mining, digging, drilling, dredging, hydraulic, quarrying or by any other operation and includes mineral oils (which in turn include natural gas and petroleum)

ซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านเทคนิคและการจัดทำแผนที่แร่นำไปสู่การมีทรัพยากรแร่ที่สมบูรณ์³⁸ ภายใต้กระทรวงเหมืองแร่ (Ministry of Mines (MoM)) เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการบริหารการทำเหมืองแร่ในอินเดีย โดยมีหน้าที่รับผิดชอบการสำรวจแร่ทั้งหมด (นอกเหนือจากถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ และปิโตรเลียม) การขุดโลหะที่ไม่ใช่เหล็ก

รัฐบาลของแต่ละรัฐมีอำนาจในการให้สัมปทานแร่และเก็บค่าภาคหลวง ค่าเช่า และค่าธรรมเนียมภายในรัฐตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเหมืองแร่และแร่ (กฎระเบียบและการพัฒนา) พ.ศ. 2500 สัญญาเช่าเหมืองให้ยื่นขอต่อรัฐบาลแห่งรัฐ (State Government) ยกเว้นการให้สัมปทานถ่านหินและลิกไนต์จะต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลกลาง (Government of India) สำหรับการให้เช่าทำเหมืองรัฐบาลแห่งรัฐต้องพอใจว่ามีหลักฐานสำหรับการฝากแร่และต้องมีแผนการทำเหมืองที่ได้รับการอนุมัติอย่างถูกต้องสำหรับพื้นที่ที่มีการยื่นขอ

ประเภทของใบอนุญาต

1) ใบอนุญาตสำรวจเบื้องต้นและใบอนุญาตสำรวจเบื้องต้นแบบไม่ผูกขาด (Reconnaissance permit and Non-Exclusive Reconnaissance Permit (NERP)) 10,000 ตารางกิโลเมตร ช่วงระยะเวลาอนุญาต 3 ปี ใบอนุญาตนี้ได้รับเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินการสำรวจแร่เบื้องต้นผ่านการสำรวจในระดับภูมิภาคทางอากาศ ธรณีฟิสิกส์หรือธรณีเคมี และการทำแผนที่ทางธรณีวิทยา

2) ใบอนุญาตสำรวจแร่หรือใบสำรวจแร่ (Prospecting licence) ครอบคลุมพื้นที่ได้ถึง 25 ตารางกิโลเมตร ช่วงระยะเวลาอนุญาต 3 ปี ช่วงระยะเวลาต่ออายุ 2 ปี ใบอนุญาตสำรวจแร่คือ สัมปทานในการดำเนินการหาแร่ซึ่งรวมถึงการสำรวจ ค้นหา และพิสูจน์แหล่งแร่

3) ใบอนุญาตประกอบการหาแร่หรือทำเหมืองแร่ (Composite (prospecting/mining) licence) ใบอนุญาตประกอบเป็นสัมปทาน 2 ขั้นตอน ได้แก่ การหาแร่ตามด้วยการทำเหมือง

4) ใบอนุญาตทำเหมืองหรือสัญญาเช่าเหมือง (Mining lease) คือสัญญาเช่าที่อนุญาตให้มีการทำเหมืองภายในขอบเขตที่รัฐอนุญาต โดยให้มีสัญญาเช่าย่อยสำหรับการทำเหมืองแร่ 10 ตารางกิโลเมตร ช่วงระยะเวลาอนุญาต 20 ถึง 30 ปี ช่วงระยะเวลาต่ออายุ 20 ปี

เหมืองแร่ทั้งหมดไม่ว่าจะมีขนาดและลักษณะของแร่ (รายใหญ่และรายย่อย) ที่ดำเนินการในประเทศ จะต้องได้รับการรับรองรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Clearance: EC) ตามประกาศการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมปี 2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (Environment Impact Assessment Notification 2006, as amended) การเปิดเหมืองที่ดำเนินการโดยไม่มี EC ถือว่าเป็น

³⁸ Ministry of Mines Government of India. (n.d.). *Indian Bureau of Mines (IBM)*. (Online). Available: <https://mines.gov.in/UserView/index?mid=1497>. [2021, 20 April].

เหมืองที่ผิดกฎหมาย การพิจารณาคำร้องการรับรองรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม ผู้เสนอโครงการต้องยื่นคำขอไปที่เว็บไซต์ PARIVESH (<https://parivesh.nic.in>) เพื่อขอรับใบรับรองดังกล่าว³⁹

ขั้นตอนการขออนุญาต

1) ใบอนุญาตสำรวจเบื้องต้นแบบไม่ผูกขาด (NERP) ผู้ที่สนใจจะต้องส่งใบคำร้องออนไลน์ไปยังรัฐบาลของรัฐในท้องถิ่นที่ทำเหมืองแร่ตามรูปแบบที่กำหนดพร้อมกับค่าธรรมเนียมตามกฎใบอนุญาตการสำรวจเบื้องต้นแบบไม่ผูกขาด พ.ศ. 2558 (Non-exclusive Reconnaissance Permit Rules 2015) รัฐบาลของรัฐให้ใบอนุญาตสำรวจเบื้องต้นแบบไม่ผูกขาด (NERP) ภายใน 30 วันนับจากวันที่ยื่นใบคำร้องสำเร็จ นอกจากนี้รัฐบาลของรัฐยังสามารถกำหนดช่วงเวลาที่มีผลบังคับใช้ของใบอนุญาตสำรวจเบื้องต้นแบบไม่ผูกขาด (NERP) ในช่วงเวลาที่ได้รับอนุญาตได้อีกด้วย

2) ใบอนุญาตสำรวจเบื้องต้นและใบอนุญาตสำรวจแร่ (Reconnaissance permit and Prospecting Licence) ผู้ที่สนใจจะต้องส่งใบคำร้องไปยังรัฐบาลของรัฐที่ในท้องถิ่นที่ทำเหมืองแร่ในรูปแบบที่กำหนดพร้อมกับค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติเหมืองแร่และแร่ กุฎระเบียบและการพัฒนา พ.ศ. 2500 รัฐบาลของรัฐต้องคำนึงถึงบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวว่าจะพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่

3) สัญญาเช่าเหมือง (Mining lease) รัฐบาลของรัฐที่เกี่ยวข้องให้สัญญาเช่าการทำเหมืองแร่ผ่านกระบวนการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้ประมูลจะต้องเสนอราคาเปอร์เซ็นต์ของมูลค่าแร่ที่จะได้รับคืน โดยจะต้องยื่นดีที่แบ่งปันกับรัฐบาลของรัฐ (Auction Rules) ผู้ประมูลที่ยื่นข้อเสนอราคาสูงสุดเป็นคนสุดท้ายจะได้รับสัญญาเช่าเหมืองตามข้อกำหนด

4) ใบอนุญาตประกอบการหาแร่หรือทำเหมืองแร่ (Composite (prospecting/mining) licence) ใบอนุญาตประกอบการหาแร่หรือการทำเหมืองแร่ ยังได้รับอนุญาตผ่านกระบวนการประมูลออนไลน์ที่คล้ายกับสัญญาเช่าเหมือง ผู้รับสัมปทานจะต้องดำเนินการหาแร่ตามระดับที่กำหนดภายใน 3 ปี ซึ่งสามารถขยายได้อีก 2 ปี สำหรับการให้เช่าทำเหมืองผู้ถือใบอนุญาตชุดแร่จะต้องกำหนดปริมาณแร่ที่สกัดได้ในเชิงเศรษฐกิจในพื้นที่ก่อน หลังจากนั้นจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่คล้ายคลึงกันและชำระเงินสำหรับการเช่าเหมือง

³⁹ Shivpriya Nanda, J Sagar Associates. (2021). *Mining in India: overview*. (Online). Available:

<https://content.next.westlaw.com/0-562->

4168?__lrTS=20200927105836993&transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true. [2021, 20 April].

สาธารณรัฐอินเดียเสริมสร้างกลไกการกำกับดูแลโดยการผสมผสานระบบ e-Governance เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดทำบัญชีแร่แร่จากต้นทางถึงปลายทางในห่วงโซ่อุปทานและ ป้องกันการทำเหมืองผิดกฎหมายโดยผ่านหน่วยงานกลางของรัฐบาล ได้แก่ National Portal of India (india.gov.in) การขอใบอนุญาตสำรวจแร่หรือสัญญาเช่าเหมืองจะต้องยื่นคำขอตามแบบที่กำหนด พร้อมกับค่าธรรมเนียม⁴⁰ การยื่นคำขอต่าง ๆ ต้องยื่นผ่านระบบ Portal ของรัฐบาล⁴¹ โดยสำนักงานเหมืองแร่ของอินเดียเสนอถึงอำนวยความสะดวกในการลงทะเบียนโดยใช้ลายเซ็นดิจิทัลสำหรับผู้ถือสัญญาเช่าเหมือง หรือบุคคล หรือบริษัท ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้า การจัดเก็บ ผู้ใช้ปลายทาง หรือการส่งออกของแร่ธาตุในประเทศ เช่น ตรวจสอบสถานะใบอนุญาตสำรวจแร่และการขุดแร่ที่ กระทรวงเหมืองแร่ให้ไว้ ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารที่จำเป็นและแนวทางในการกรอกแบบฟอร์ม จะได้รับ ได้แก่ แบบฟอร์มแบบสอบถามทางเว็บ (สัมปทานแร่) ในการตรวจสอบสถานะ การลงทะเบียนออนไลน์โดยใช้แบบฟอร์มการค้นหาที่มีเกณฑ์ เช่น หมายเลข GST เป็นต้น

ขั้นตอนการพิจารณา

รัฐบาลแห่งรัฐจะไม่อนุญาต (ใบอนุญาตสำรวจแร่ ใบอนุญาตการขุดแร่หรือ การเช่าเหมือง) แก่บุคคลใด ๆ เว้นแต่บุคคลดังกล่าว

(a) เป็นบุคคลสัญชาติอินเดีย หรือ บริษัท ตามที่กำหนดไว้ในส่วนย่อย (1) ของมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติบริษัท พ.ศ. 2499 (1 จาก พ.ศ. 2499) และ

(b) เป็นไปตามเงื่อนไขที่อาจกำหนด โดยมีเงื่อนไขว่าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแร่ใด ๆ ที่ระบุไว้ในตารางแรกจะไม่มีใบอนุญาต (ใบอนุญาตสำรวจ ใบอนุญาตการขุดแร่หรือการเช่าเหมือง) เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลกลางก่อนหน้านี้⁴²

กรณีสัญญาเช่าเหมือง รัฐบาลแห่งรัฐจะไม่อนุญาตให้เช่าเหมืองเว้นแต่จะพอใจว่า

(a) มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ที่จะขอเช่าทำเหมืองได้รับการคาดการณ์ไว้ก่อนหน้านี้ หรือมีแร่อยู่ในนั้น หรือได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นอย่างอื่นนอกเหนือจากการหาแร่ในพื้นที่ดังกล่าว และ

⁴⁰ Mines and Minerals (Development and Regulation) Act. Chapter 3. Section 10. (1957). (IN).

⁴¹ National Government Services Portal. (n.d.). *Ministry of Mines*. (Online). Available: https://services.india.gov.in/service/ministry_services?cmd_id=1826&ln=en. [2021, 20 April].

⁴² Mines and Minerals (Development and Regulation) Act. Chapter 2. Section 5 (1). (1957). (IN).

(b) มีแผนการทำเหมืองที่ได้รับการอนุมัติอย่างถูกต้องจากรัฐบาลกลางหรือโดยรัฐบาลแห่งรัฐในส่วนของเหมืองแร่ตามที่รัฐบาลกลางอาจจะบัญญัติไว้สำหรับการพัฒนาแหล่งแร่ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง⁴³

อายุใบอนุญาต

ใบอนุญาตสำรวจเบื้องต้นและใบอนุญาตสำรวจแร่สามารถอนุญาตเป็นระยะเวลาสูงสุดไม่เกิน 3 ปี ไม่มีการกำหนดข้อกำหนดสำหรับการต่อใบอนุญาตสำรวจเบื้องต้นไว้ อย่างไรก็ตามใบอนุญาตสำรวจแร่สามารถต่ออายุได้จากรัฐบาลของรัฐแห่งท้องถิ่นที่มีการทำเหมืองเป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี⁴⁴ การต่อใบอนุญาตสำรวจแร่ที่ได้รับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับถ่านหินลิกไนต์และแร่ธาตุปรมาณูจะต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลกลาง

สัญญาเช่าเหมืองแร่อื่น ๆ นอกเหนือจากถ่านหิน ลิกไนต์ และแร่ปรมาณูจะได้รับอนุญาตเป็นระยะเวลา 50 ปี⁴⁵ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการเช่าสัญญาเช่าจะต้องถูกนำไปประมวลภายใต้ขั้นตอนที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติเหมืองแร่และแร่ กฎระเบียบและการพัฒนา พ.ศ. 2500

สัญญาเช่าเหมืองถ่านหินและลิกไนต์มีระยะเวลาขั้นต่ำ 20 ปี และระยะเวลาสูงสุดไม่เกิน 30 ปี การต่ออายุจะต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลกลาง เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการเช่าสามารถนำสัญญาเช่าไปประมวลและจัดสรรได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติเหมืองแร่และแร่ กฎระเบียบและการพัฒนา พ.ศ. 2500 และกฎการจัดสรรถ่านหิน (The Coal Block Allocation Rules)⁴⁶

3.4.2 พระราชบัญญัติวัตถุระเบิด พ.ศ. 2427 (The Explosives Act. 1884)

กฎหมายเกี่ยวกับวัตถุระเบิดเป็นไปตามพระราชบัญญัติวัตถุระเบิด พ.ศ. 2427 (Explosive Act, 1884) และข้อบังคับเกี่ยวกับวัตถุระเบิด พ.ศ. 2551 (The Explosive Rules 2008) โดยรัฐบาลกลางมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอนุญาต ผลิต ครอบครอง การใช้ การขาย การขนส่งและการนำเข้าซึ่งวัตถุระเบิด⁴⁷ โดยอาจกำหนดหลักเกณฑ์ที่บังคับใช้ทั่วประเทศ หรือ

⁴³ *Id.* Sec. 5 (2) (Restrictions on the grant of prospecting licences or mining leases.(2) No mining lease shall be granted by the State Government unless it is satisfied that-).

⁴⁴ *Id.* Sec. 7 (Periods for which prospecting licences may be granted or renewed.).

⁴⁵ *Id.* Sec. 8. (Period of grant of a mining lease for minerals other than coal, lignite and atomic minerals.).

⁴⁶ Shivpriya Nanda and J Sagar Associates. (2021). *Mining in India: overview*. (Online). Available:

<https://content.next.westlaw.com/0-562->

4168?_lrTS=20200927105836993&transitionType=Default&contextData=%28sc.Default%29 . [2021, 27 April].

⁴⁷ The Explosives Act. Section. 5 (1884). (IN).

บังคับใช้ระดับรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของ The Explosives Act, 1884 ในการควบคุม หรือการห้าม เว้นแต่ภายใต้กฎและเป็นไปตามเงื่อนไขของใบอนุญาตที่ได้รับตามที่กำหนด ภายใต้กฎในการผลิต การครอบครอง การใช้ และการขาย (การขนส่ง การนำเข้า และการส่งออก) ของวัตถุระเบิดหรือประเภทของวัตถุระเบิดใด ๆ ที่ระบุไว้

ต่อมา มีการประกาศใช้กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน สุขภาพ และการทำงาน พ.ศ. 2563 (The Occupational Safety, Health and Working Conditions Code, 2020 (OSH)) โดยรัฐบาลกลางได้รวบรวมกฎหมายแรงงานของอินเดียที่มีอยู่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพการทำงานของคนงานที่ทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ รวมถึงเหมืองแร่ มารวมไว้ภายใต้ประมวลกฎหมาย OSH

พระราชบัญญัติวัตถุระเบิด พ.ศ. 2427 มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการผลิต การครอบครอง การใช้ การขาย การขนส่ง และการนำเข้าวัตถุระเบิดที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยรัฐบาล อินเดียในกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม (นโยบายและการส่งเสริมอุตสาหกรรม) แต่ไม่ใช้ บังคับกับกองทัพ และโรงงานสรรพาวุธ หรือสถานประกอบการอื่น ๆ ของกองทัพ⁴⁸ โดยได้กำหนด คำจำกัดความไว้ดังนี้

“วัตถุระเบิด” หมายถึง ดินปืน, ไนโตรกลีเซอริน, ไนโตรกลีคอล, ดินดำ, ไคไนโตร-โทลูอิน, ไตรไนโตรโทลูอิน, กรดพิคริก, ไคไนโตรฟินอล, ไตรไนโตรริซอร์ซินอล (กรดสไตฟินิก), ไฮโคลไนต์, เพนตะอีริทริทอล เตตระไนเตรท, เทตตริล, ไนโตรกัวนิติน, เลด-อะไซด์, เลดสติฟิเนท, ฟูลมินेट ของปรอท หรือโลหะอื่น ๆ, ไดอะโซ-ไคไนโตรฟินอล, ไฟลีหรือสารอื่นใดไม่ว่าจะเป็น สารประกอบทางเคมีเดี่ยวหรือส่วนผสมของสาร ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะของแข็ง, ของเหลว หรือก๊าซ ที่ใช้หรือผลิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดผลกระทบจากการระเบิด หรือดอกไม้ไฟ และรวมถึง สัญญาณหมอก, ดอกไม้ไฟ, ไฟล์, จรวด, เพอร์คัชชั่นแคป, ตัวจุดระเบิด, ปลอกกระสุน, ที่เกี่ยวกับ กระสุนทั้งหมด และการดัดแปลงหรือการเตรียมวัตถุระเบิดตามที่กำหนดไว้ในข้อนี้⁴⁹

⁴⁸ The Explosives Rules. No.3 (2) (a) (2008). (IN).

⁴⁹ The Explosives Act, Section 4 (d) In this Act:

“explosive” means gunpowder, nitroglycerin, nitroglycol, gun-cotton, di-nitro-toluene, tri-nitro-toluene, picric acid, di-nitro-phenol, tri-nitro-resorcinol (styphnic acid), cyclo-trime-thylene-trinitramine, penta-erythritol-tetranitrate, tetryl, nitro-guanidine, leadazide, lead styphnate, fulminate of mercury or any other metal, diazo-di-nitro-phenol, coloured fires or any substance whether a single chemical or a mixture of substance, whether solid or liquid or gaseous used or manufactured with a view to produce a practical effect by explosion or pyrotechnic

นอกจากพระราชบัญญัติวัตถุระเบิด พ.ศ. 2427 (Explosive Act, 1884) ต้องพิจารณาตามข้อบังคับเกี่ยวกับวัตถุระเบิด พ.ศ. 2551 (The Explosive Rules 2008) ซึ่งเป็นกฎที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุระเบิด พ.ศ. 2475 ได้กำหนดคำจำกัดความที่สำคัญไว้ดังต่อไปนี้

“น้ำมันเชื้อเพลิงแอมโมเนียมไนเตรท (ANFO)” หมายถึง ส่วนผสมที่ระเบิดได้ของแอมโมเนียมไนเตรท และน้ำมันเตาที่ไม่ไวต่อฟอสไฟด์ แต่ไม่รวมอิมัลชัน หรือสารผสมที่ระเบิดได้ หรือสถานที่ผสมวัตถุระเบิด⁵⁰

“หัวหน้าผู้ควบคุม” หมายถึง หัวหน้าผู้ควบคุมวัตถุระเบิด⁵¹

“ผู้ควบคุม” รวมถึง หัวหน้าผู้ควบคุมร่วมของวัตถุระเบิด รองหัวหน้าผู้ควบคุมวัตถุระเบิด ผู้ควบคุมวัตถุระเบิด และรองของผู้ควบคุมวัตถุระเบิด

“ชนวนระเบิด” หมายความว่า สายไฟที่มีแกนกลางของวัตถุระเบิดแรงสูงที่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าผู้ควบคุม ที่ใช้สำหรับการจุด ชาร์จ และส่งการระเบิดจากวัตถุระเบิดขึ้นเดียว

“ระเบิดอิมัลชัน” หมายความว่า วัสดุของวัตถุระเบิดที่อยู่ในรูปของอิมัลชันที่มีส่วนประกอบสำคัญเป็นหอยดสารละลายออกซิไดซ์อิมัลชันในรูปของสารเชื้อเพลิงผสมกันเป็นเนื้อเดียว

“ผู้ออกใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือใบอนุญาตเฉพาะ ในส่วนที่ 1 ของตารางที่ 4

“แม่ึกาซีน” หมายความว่า อาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง (นอกเหนือจากอาคารผลิตวัตถุระเบิด) ที่มีไว้สำหรับจัดเก็บวัตถุระเบิดซึ่งสร้างขึ้นเป็นพิเศษตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ภายใต้กฎเหล่านี้ หรือจากการออกแบบและได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าผู้ควบคุม⁵²

effect; and includes fog-signals, fireworks, fuses, rockets, percussion-caps, detonators, cartridges, ammunition of all descriptions and every adaptation or preparation of an explosive as defined in this clause;

⁵⁰ The Explosives Rules, Chapter 1, No. 2 (4) In this Rules: “Ammonium Nitrate Fuel Oil Explosive (ANFO)” means an explosive mixture of ammonium nitrate and fuel oil which is not cap sensitive, but does not include emulsion or slurry explosive or site mixed explosive (SME);

⁵¹ *Ibid.* No. 2 (9) (In this Rules: “Chief Controller” means the Chief Controller of Explosives;)

⁵² *Ibid.* No. 2 (31) (In this Rules: “magazine” Means a building or structure (other than an explosives manufacturing building) intended for storage of explosives, specially constructed in accordance with the specification provided under these rules or of a design and approved by the Chief Controller;)

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตที่ออกโดยหัวหน้าผู้ควบคุมหรือผู้ควบคุมสำหรับ วัตถุประสงค์เฉพาะในการใช้งาน⁵³

หน่วยงานกำกับดูแล

รัฐบาลของรัฐแห่งท้องถิ่นที่มีการทำเหมืองเป็นผู้กำกับดูแล การขออนุญาตเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ต้องขออนุญาตจากหัวหน้าผู้ควบคุม (Chief Controller) หรือผู้ควบคุมวัตถุประสงค์ (Controller) ของรัฐบาลแห่งรัฐในท้องถิ่นที่มีการทำเหมืองแร่ โดยรัฐบาลกลางมีอำนาจในการ ห้ามผลิต ครอบครอง หรือนำเข้าวัตถุประสงค์ที่อันตรายเป็นพิเศษ⁵⁴

ประเภทของใบอนุญาต

กฎหมายบัญญัติห้ามมิให้บุคคลใด ผลิต นำเข้า ส่งออก ขนส่ง มี จัดจำหน่าย หรือใช้ วัตถุประสงค์ใด ๆ เว้นแต่ได้รับการประกาศว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าผู้ควบคุม และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยรัฐบาลกลาง⁵⁵ สำหรับประเภทของใบอนุญาตที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) ใบอนุญาตในการใช้และขายวัตถุประสงค์ ให้ยื่นคำร้องต่อหัวหน้าผู้ควบคุมหรือ ผู้ควบคุมวัตถุประสงค์ในท้องถิ่นที่มีการทำเหมือง โดยสามารถยื่นคำขอใบอนุญาตผ่านระบบออนไลน์ หรือยื่นคำร้องต่อหัวหน้าผู้ควบคุมหรือผู้ควบคุมวัตถุประสงค์พร้อมกับชำระค่าธรรมเนียม คำร้องต้อง ประกอบด้วย⁵⁶

(a) ลักษณะและองค์ประกอบของวัตถุประสงค์ และในกรณีของระเบิดพลาสติก ชื่อและ เพอร์เซ็นต์ของสารที่ถูกประทับตรา

(b) ช่วงการจำกัดเปอร์เซ็นต์ของส่วนผสมแต่ละชนิดของวัตถุประสงค์ รวมถึงสารทดแทน ถ้ามี

(c) วิธีการทำงานของ วัตถุประสงค์ในการใช้งาน และลักษณะการทำงานของวัตถุประสงค์ และคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งาน

(d) ในกรณีที่เป็นการผลิตวัตถุประสงค์ใหม่ในประเทศ กระบวนการของการผลิตจะต้อง ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยและข้อควรระวัง

(e) มีวัตถุประสงค์บรรจุในกล่องหรือที่อื่น ๆ ขนาดของวัตถุประสงค์ หรืออื่น ๆ ปริมาณ ยี่ห้อ ของวัตถุประสงค์ที่บรรจุ และเครื่องหมาย

⁵³ *Ibid.* No. 2 (40) (In this Rules: “permit” means permit issued by Chief Controller or District Magistrate under these rules for specific purpose;)

⁵⁴ The Explosives Act. Section 6 (1) (1884). (IN).

⁵⁵ The Explosives Rules. Chapter 2, Section 6 (1) (2008). (IN).

⁵⁶ *Id.* Sec. 6 (Authorisation of explosives).

(f) กล่อง ห่อ หรือภาชนะอื่น ๆ ที่วัตถุระเบิดจะถูกใช้ หรือแสดง หรือกระจาย รวมถึงเครื่องหมายต่าง ๆ

(g) หีบห่อที่จะใช้กับวัตถุระเบิดในการขนส่ง จัดเก็บ รวมถึงเครื่องหมายในนั้น

(h) ประเทศต้นทางพร้อมชื่อและที่อยู่ของผู้ผลิต การจำแนกประเภทตามกฎหมายของสหประชาชาติ และหมายเลขวัตถุระเบิดตามกฎหมายของสหประชาชาติ แนะนำวิธีการกำจัด ข้อมูลความปลอดภัยของวัสดุสำหรับวัตถุระเบิดและวัตถุติด

(i) ค่าธรรมเนียมที่อ้างถึงในส่วนของ 2 ของตารางที่ 4

2) ใบอนุญาตในการซื้อวัตถุระเบิด กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครอง ขาย หรือใช้วัตถุระเบิดจะต้องซื้อในปริมาณที่กำหนดและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น โดยให้ยื่นต่อผู้จัดหาหรือผู้ขายวัตถุระเบิดมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

(a) แบบฟอร์ม RE-II ภายใต้ส่วนที่ 5 ของตารางที่ 5 จะต้องลงนามโดยผู้อนุญาตหรือตัวแทนที่ได้รับอนุญาต

(b) รูปถ่ายและลายเซ็นของผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ครอบครอง ให้ยื่นต่อผู้จัดหาวัตถุระเบิด

(c) รูปถ่าย ลายเซ็น และที่อยู่ของตัวแทนที่ได้รับอนุญาตของผู้รับใบอนุญาต ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ครอบครองจะต้องรับรองความถูกต้องและยื่นต่อผู้จัดหาวัตถุระเบิด

(d) ผู้จัดหาวัตถุระเบิดจะต้องตรวจสอบรูปถ่ายและลายเซ็นก่อนที่จะทำการจัดส่ง

(e) ตัวแทนผู้มอบอำนาจที่กล่าวถึงในข้อ (c) ให้เป็นตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตคนเดียวเท่านั้นสำหรับการรับวัตถุระเบิดในนาม⁵⁷

ขั้นตอนการขออนุญาต

สามารถยื่นขอทางออนไลน์ได้ เช่น รัฐบาลอัสสัม (Government of Assam) มีโครงการ e-District โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บริการภาครัฐแก่ประชาชน (G2C) เพื่อให้ประชาชนทั่วไปในพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐได้ผ่านทางอินเทอร์เน็ตศูนย์บริการส่วนกลาง “Arunoday Kendra” และศูนย์อำนวยความสะดวกสาธารณะ (PFCs) ที่สำนักงาน DC & Circle ประชาชนในระดับหมู่บ้านสามารถเข้าถึงบริการผ่าน CSCs ในรับรองทั้งหมดจะได้รับการลงนามแบบดิจิทัล และสามารถตรวจสอบได้ทางออนไลน์ที่ <http://edistrict.assam.gov.in/>. โดยส่งเอกสารประกอบที่จำเป็นผ่านทางออนไลน์ (www.assam.gov.in) หรือไปที่ศูนย์ PFC หรือ CSC⁵⁸

⁵⁷ *Id.* Chapter 7, Sec. 77 (2) (Accountability and transaction of explosives. (2) For purchase and transaction of explosives, following procedures shall be observed).

⁵⁸ Government of Assam Sonitpur District. (n.d.). *e-District Services*. (Online). Available: <https://sonitpur.gov.in/information-services/e-district-services>. [2021, 2 May].

ผู้มีอำนาจในการพิจารณาใบอนุญาต

รัฐบาลกลางและรัฐบาลแห่งรัฐต่างก็มีอำนาจในการออกกฎหมาย ซึ่งรัฐบาลกลางเป็นผู้ตรากฎหมายวัตถุประสงค์เพื่อมอบอำนาจให้แต่ละรัฐไปดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้วางไว้ จึงมีผลเป็นการบังคับใช้กฎหมายทั่วประเทศและกฎหมายระดับรัฐที่มีผลใช้บังคับภายในรัฐนั้น ๆ เช่น พระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ พ.ศ.2427 (The Explosives Act 1884) ที่ใช้บังคับเฉพาะรัฐปัญจาบ (the Punjab)⁵⁹ ดังนั้นผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับวัตถุประสงค์จึงเป็นหัวหน้าผู้ควบคุมหรือผู้ควบคุมวัตถุประสงค์ในท้องที่ที่มีการทำเหมืองภายใต้เขตรัฐบาลแห่งรัฐนั้น ๆ

ในกรณีที่บุคคลยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ พ.ศ.2427 ให้ใช้อำนาจตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดในส่วนนั้นในการอนุญาต (ต่อไปนี้จะเรียกในพระราชบัญญัตินี้ว่าเป็นผู้ออกใบอนุญาต) ภายหลังจากมีการสอบถามดังกล่าวตามที่เห็นว่าจำเป็นจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติอื่น ๆ ของพระราชบัญญัตินี้ โดยส่งเป็นหนังสืออนุญาตหรือปฏิเสธที่จะอนุญาตเช่นเดียวกัน โดยผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตจะให้ใบอนุญาตดังต่อไปนี้⁶⁰

(a) ที่จำเป็นสำหรับวัตถุประสงค์ในการผลิตวัตถุประสงค์ หากผู้ออกใบอนุญาตพอใจว่าบุคคลนั้นจำเป็นต้องใช้ใบอนุญาต

(i) มีความรู้และประสบการณ์ทางเทคนิคในการผลิตวัตถุประสงค์ หรือ

(ii) มีในการจ้างงาน หรือดำเนินการจ้างบุคคล หรือมีบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ทางเทคนิคดังกล่าว หรือ

(b) ในกรณีที่จำเป็นสำหรับวัตถุประสงค์อื่นใด หากผู้ออกใบอนุญาตพอใจว่าบุคคลที่ต้องใช้ใบอนุญาตนั้นมีเหตุผลที่ดีในการได้รับใบอนุญาต

อายุใบอนุญาต

ไม่มีการกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ในพระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ พ.ศ. 2427 แต่ตามข้อบังคับเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดอายุใบอนุญาต 5 ปี ในกรณีของการผลิตหรือการเก็บรักษาวัตถุประสงค์⁶¹ และ 10 ปี สำหรับในกรณีอื่น ๆ ⁶²

⁵⁹ The Explosives Act, Section 1 (2) (1884). (IN).

⁶⁰ *Id.* Sec. 6B (Grant of licences).

⁶¹ The Explosives Rules. Chapter 8, No. 106 (3) (2008). (IN).

⁶² *Id.* No. 106 (Period of validity of licence.-The licensing authority may grant a licence for the period deemed necessary but not exceeding).

การต่ออายุใบอนุญาตสามารถขอต่ออายุใบอนุญาตต่อหน่วยงานที่ออกใบอนุญาต หรือมีอำนาจในการต่ออายุใบอนุญาตในวันที่ใบอนุญาตหมดอายุหรือก่อนใบอนุญาตหมดอายุ⁶³ หรือสามารถขอต่อใบอนุญาตผ่านระบบออนไลน์ต่อรัฐบาลแห่งรัฐที่ได้ขออนุญาตไว้ เช่น การต่อใบอนุญาตวัตถุระเบิดในรัฐบาลอัสสัม (Government of Assam) สามารถใช้บริการผ่านทางอินเทอร์เน็ตศูนย์บริการทั่วไป “Arunodoy Kendra” และศูนย์อำนวยความสะดวกสาธารณะ (Public Facilitation Centres (PFCs)) ที่สำนักงาน DC, SDO และ Circle ประชาชนในระดับหมู่บ้านสามารถเข้าถึงบริการผ่าน CSCs ใบรับรองนี้จะถูกรับรองสำเนาถูกต้องและเซ็นชื่อแบบดิจิทัล โดยยื่นเอกสารประกอบการขอต่ออายุใบอนุญาตระเบิดตามแบบที่กำหนด⁶⁴

3.4.3 พระราชบัญญัติอาวุธ พ.ศ. 2502 (The Arms Act, 1959)

ตามพระราชบัญญัติอาวุธ พ.ศ. 2502 มีการบัญญัติคำจำกัดความของ “วัตถุระเบิด” ไว้ใน มาตรา 2 (1) (b) “เครื่องกระสุนปืน” หมายถึง เครื่องกระสุนปืนสำหรับปืนใด ๆ และรวมถึง จรวด ระเบิด ระเบิดมือ กระสุน และจรวดอื่น ๆ ⁶⁵ และยังมีการบัญญัติว่า สิ่งของอื่น ๆ ที่มี หรือออกแบบ หรือดัดแปลงให้บรรจุวัตถุระเบิด วัตถุระเบิด หรือวัสดุพิษชั้นได้ หรือของเหลว ที่เป็นพิษ ก๊าซ หรือสิ่งอื่นดังกล่าว ไม่ว่าจะสามารถใช้กับอาวุธปืนได้หรือไม่ก็ตาม⁶⁶

เมื่อพิจารณาในหมวดที่ 2 และหมวดที่ 3 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในการจัดการ ครอบครอง การผลิต การขาย การนำเข้า การส่งออกและการขนส่งอาวุธและกระสุน ไม่มีการกล่าวถึง ใบอนุญาตเกี่ยวกับวัตถุระเบิด หรือใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับวัตถุระเบิดที่ใช้ในการทำเหมืองแร่

ดังนั้น ตามพระราชบัญญัติอาวุธ พ.ศ. 2502 ของสาธารณรัฐอินเดีย เป็นกฎหมายที่ควบคุม อาวุธและอาวุธรุนแรงที่ผิดกฎหมาย หรือโดยใช้อาวุธที่ผิดกฎหมาย แต่ไม่ได้เป็นกฎหมายที่ใช้ ควบคุมวัตถุระเบิด

⁶³ *Id.* No. 112 (4) (Renewal of licence.-)(4) Every application for the renewal of a licence shall be made so as to reach the licensing authority or the authority empowered to renew the licence on or before the date on which the licence expires.).

⁶⁴ Government of Assam Sonitpur District. (n.d.). *Renewal of Explosive License*. (Online). Available: <https://sonitpur.gov.in/how-to-categories/renewal-of-explosive-license>. [2021, 2 May].

⁶⁵ The Arms Act, Chapter 1, No. 2 (1) (b) (i) (1959). (IN).

⁶⁶ *Ibid.* No. 2 (1) (b) (iii) (Definitions and interpretation.-)(1) In this Act, (iii) other articles containing, or designed or adapted to contain, explosive, fulminating or fissionable material or noxious liquid, gas or other such thing, whether capable of use with firearms or not).

3.5 กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการขออนุญาตซื้อ มีใช้วัตถุประสงค์ และการขออนุญาต มียุทธภัณฑ์ที่ใช้ในการทำเหมืองแร่ของแคนาดา

แคนาดา (Canada) เป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์มีทั้งป่าไม้ น้ำมัน หรือแร่ต่าง ๆ โดยเฉพาะทองคำ มีกฎระเบียบที่ใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทั้งในระดับประเทศและในระดับมลรัฐ⁶⁷ การเมืองการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในภายใต้รัฐธรรมนูญโดยระบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) และสมาพันธ์รัฐ (Confederation) โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 รัฐ (Province) และ 3 ดินแดน (Territories) แต่ละรัฐมีมุขมนตรี (Premier) เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร⁶⁸ ซึ่งอยู่ภายใต้รัฐบาลกลาง (Generally stated, the governments of Canada) มีเมืองหลวงคือออตตาวา (Ottawa) ระบบกฎหมายใช้หลักกฎหมายจารีตประเพณี (English common law) ยกเว้นรัฐควิเบก (Quebec) ที่กฎหมายแห่งใช้ระบบของฝรั่งเศส

ตามการแบ่งอำนาจแห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2410 (the Constitution Act, 1867) ทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลมลรัฐหรือดินแดนมีอำนาจควบคุมกิจการทำเหมืองในประเทศ โดยการสำรวจ การพัฒนา การสกัดทรัพยากรแร่ การก่อสร้าง การจัดการมลพิษและการปิดไซต์เหมืองนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำนาจศาลของมลรัฐยูคอน (Yukon) และดินแดนตะวันตกเฉียงเหนือ (Northwest Territories) ไนนูนาวุต (Nunavut) และบางพื้นที่ในดินแดนตะวันตกเฉียงเหนือ ที่ดินสาธารณะและทรัพยากรธรรมชาติจะถูกควบคุมและบริหารโดยรัฐบาลกลาง นอกเหนือจากนูนาวุตแต่ละมลรัฐยังมีกฎหมายเหมืองแร่และระบบการครอบครองแร่ของตนเองแม้ว่าสิทธิในแร่บางอย่างจะอยู่ภายใต้การบริหารของรัฐบาลกลาง แต่มลรัฐและดินแดนเป็นเจ้าของสิทธิในแร่ส่วนใหญ่แม้ว่าสิทธิในแร่อาจถูกถือครองโดยหน่วยงานเอกชนหรือกลุ่มชาวอะบอริจิน (Aboriginal Rights) หรือรัฐบาลกลาง⁶⁹

⁶⁷ สายใจ วิทยาอนุมาศ. (2561). *กรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ของประเทศไทย: รายงานที่ดีอาร์ไอ*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI), ฉบับที่ 146. หน้า 6-7. ม.ป.ท.

⁶⁸ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุง ออตตาวา. (2563). *ข้อมูลเกี่ยวกับแคนาดา*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://ottawa.thaiembassy.org/th/page/%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B9%81%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%94%E0%B8%B2?menu=5f1a99c723f1283a347f90f2>. [2564, 1 พฤษภาคม].

⁶⁹ Khaled Abdel-Barr and Karen MacMillan. (2021). *Canada: Mining Laws and Regulations 2021*. (Online). Available: <https://iclg.com/practice-areas/mining-laws-and-regulations/canada>. [2021, 12 May].

3.5.1 พระราชบัญญัติเหมืองแร่ พ.ศ. 2533 (Mining Act, R.S.O. 1990)

แคนาดามีกฎระเบียบที่ใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทั้งในระดับประเทศและในระดับมลรัฐและดินแดน ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะพระราชบัญญัติเหมืองแร่ของมลรัฐออนแทรีโอ (Ontario) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติเหมืองแร่ พ.ศ. 2533 (Mining Act, 1990) เป็นกฎหมายระดับมลรัฐที่ใช้บังคับและควบคุมแร่ การสำรวจแร่ การพัฒนาเหมืองและการฟื้นฟูสมรรถภาพของเหมืองในมลรัฐออนแทรีโอ (Ontario) มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้มีการหาแร่ การขึ้นทะเบียนการเรียกร้องการทำเหมือง และการสำรวจเพื่อพัฒนาแหล่งแร่ในลักษณะที่สอดคล้องกับการยอมรับและยืนยันในสิทธิของชาวอะบอริจินและสนธิสัญญาที่มีอยู่ในมาตรา 35 ของ พ.ศ. 2525 (the Constitution Act, 1982) รวมถึงหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเพื่อลดผลกระทบของกิจกรรมเหมืองแร่ต่อสุขภาพของประชาชน ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม⁷⁰ และยังมีกรสนับสนุนให้ขออนุญาตสำรวจแร่แบบออนไลน์ กรณีการทำเหมืองแร่ การลงทะเบียน การเรียกร้องและการสำรวจสำหรับการพัฒนาทรัพยากรแร่ภายใต้กฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับเหมืองแร่ พ.ศ. 2564 (Mining Laws and Regulations 2021)

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นยังมีพระราชบัญญัติทรัพยากรรวมและการปรับปรุงการทำเหมืองให้ทันสมัย พ.ศ. 2560 (The Aggregate Resources and Mining Modernization Act, 2017) (Bill 39) จัดทำขึ้นเพื่อการดำเนินการขออนุญาตทำเหมืองแร่แบบลงทะเบียนออนไลน์ (Online) และระบบการบริหารจัดการดินแดนทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย (Mining Lands Administration System (MLAS)) ในมลรัฐออนแทรีโอ

Mining Act, 1990 ได้กำหนดคำจำกัดความที่สำคัญไว้ดังต่อไปนี้⁷¹

“สัญญาเช่า” หมายความว่า สิทธิบัตร สิทธิการเช่า

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ถือใบอนุญาตของผู้หาแร่ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการต่ออายุใบอนุญาต

“เหมืองแร่” เมื่อใช้เป็นคำนาม รวมถึง

(a) การเปิด หรือการขุดในพื้นที่ดิน หรือการทำงานของพื้นดินเพื่อจุดประสงค์ในการได้รับแร่ หรือแร่ธาตุใด ๆ

⁷⁰ Mining Act, Part 1. Section 2 (1990). (Ca).

⁷¹ *Id.* Sec. 19 (2) (A licence shall be dated on the day of its issue and expires at midnight on the day of the fifth anniversary of the licensee’s birth date that follows the issue of the licence.).

(b) วิธีการทำงานของเครื่องจักร โรงงาน อาคารและสถานที่ใต้พื้นดิน หรือเหนือพื้นดิน ที่เกี่ยวข้องกับหรือใช้ในการเชื่อมต่อกับกิจกรรมที่อ้างถึงในข้อ (a)

(c) เตาเผา หรือเตาอบ เครื่องจักร โรงไม้ หรือสถานที่ใด ๆ ที่ใช้สำหรับหรือเกี่ยวข้องกับ การล้าง การบดขยี้ การขัดแร่ การร่อนแร่ การลอยแร่ การกักเก็บหางแร่ การถลุงแร่ การกลั่นหรือ การบำบัดแร่หรือสารที่มีแร่ธาตุใด ๆ หรือการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้

(d) หางแร่ เศษแร่ คลังแร่หรือวัสดุอื่น ๆ หรือสารอื่น ๆ ที่กำหนด หรือบริเวณที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ และ

(e) เหมืองที่ถูกกระบังชั่วคราว หรือไม่ได้ใช้งาน หรือถูกปิด หรือละทิ้ง แต่ไม่รวมถึงประเภทของโรงงานสถานที่หรืองานที่กำหนดไว้ (“แร่”)

“เหมืองแร่” เมื่อใช้เป็นคำกริยา หมายถึงการทำงานใด ๆ ในเหมือง หรือเกี่ยวกับเหมือง ตามที่กำหนดไว้ในความหมายของคำนามยกเว้นการสำรวจเบื้องต้น (“ผู้หาประโยชน์”)

“แร่ธาตุ” หมายถึงแร่โลหะและอโลหะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติรวมทั้งถ่านหิน แกลือ เหมืองหิน วัสดุจากหลุมทองและเงิน แร่ และโลหะที่หายากและมีค่าทั้งหมดแต่ไม่รวมถึงทราย กรวด พีท ก๊าซหรือน้ำมัน

“การเรียกร้องการทำเหมือง” หมายความว่า ที่ดินราชพัสดุซึ่งรวมถึงที่ดินได้นำ ซึ่งการเรียกร้องการทำเหมืองได้รับการจดทะเบียนตามอนุมาตรา 38 (2) หรือถือว่าได้รับการจดทะเบียน ตามมาตรา 38.2 หรือ 38.3 ในหรือหลังวันที่ 22 ในกำหนดการ 2 ของพระราชบัญญัติทรัพยากรรวม และการปรับปรุงเหมืองแร่ให้ทันสมัย พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้และรวมถึงการเรียกร้องทางเซลล์ และการอ้างสิทธิ์ในเขตแดนด้วย (“อ้างสิทธิ์”)

“รัฐมนตรี” หมายความว่า

(a) ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติทั้งหมดในพระราชบัญญัตินี้ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน ข้อ (b) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนากาเหนือและการเหมืองแร่หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ของ สภการบริหารซึ่งอาจได้รับมอบหมายหรือโอนความรับผิดชอบในการบริหารบทบัญญัติภายใต้ พระราชบัญญัติสภการบริหารและ

(b) ที่เกี่ยวกับมาตรา 92 และส่วนที่ 4 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ ป่าไม้หรือสมาชิกอื่น ๆ เช่น ของคณะผู้บริหารผู้ที่รับผิดชอบในการบริหารงานของบทบัญญัติที่อาจ ได้รับมอบหมาย หรือโอนภายใต้พระราชบัญญัติคณะผู้บริหาร; (“พันธกิจ”)

“สิทธิบัตร” หมายถึง การให้เงินช่วยเหลือจาก Crown (อาณานิคมในพระองค์) โดยมี ค่าธรรมเนียมเล็กน้อยหรือสำหรับบอสังหาริมทรัพย์ที่น้อยกว่า ซึ่งทำภายใต้ Great Seal และรวมถึง

สิทธิบัตรการเช่าและสิทธิบัตรการถือครองกรรมสิทธิ์ แต่ในส่วนที่ 4, 27, 84, 87 ถึง 95, 176, 179, 182 และ 189 ความหมายจำกัดเฉพาะสิทธิบัตรการถือครอง; (“สิทธิบัตรตัวอักษร”)

“การหาแร่” หมายถึงการตรวจสอบหรือค้นหาแร่ธาตุ (“ผู้มีโอกาสเป็นลูกค้า”)

หน่วยงานกำกับดูแล

รัฐบาลกลางมีหน่วยงานที่กำกับดูแลของตนเองเพื่อบริหารและดูแลกิจกรรมการทำเหมืองในแต่ละเขตอำนาจศาล โดยรัฐบาลมลรัฐยังอยู่ในความควบคุมของรัฐบาลกลาง การทำเหมืองแร่จะอยู่ภายใต้กฎหมายและข้อบังคับที่หลากหลายในแต่ละมลรัฐซึ่งครอบคลุมแง่มุมที่แตกต่างกันของสิทธิในแร่ ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม มาตรฐานการทำงาน และเรื่องอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น ในมลรัฐออนแทรีโอ (Ontario) กระทรวงการพัฒนาภาคเหนือและการเหมืองแร่มีหน้าที่รับผิดชอบส่วนใหญ่ในภาคการทำเหมือง และกระทรวงสิ่งแวดล้อมจัดให้มีการควบคุมสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติการทำเหมือง พ.ศ. 2533⁷²

ประเภทของใบอนุญาต

การเรียกร้องการทำเหมือง (Claims) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท⁷³ ได้แก่

1) ใบอนุญาตการสำรวจ (Exploration Licences) ใบอนุญาตการสำรวจให้สิทธิแก่ผู้ถือครองในระยะเวลาจำกัดในการดำเนินงานสำรวจภายในพื้นที่ที่กำหนด งานสำรวจอาจรวมถึงดินหน้าแร่ การขุดเจาะสำรวจ และทดสอบการสกัดแร่ การกัดแร่ และ

2) ใบอนุญาตเช่าเหมืองหรือสัญญาเช่าเหมือง (Mining Leases) ช่วยให้เจ้าของสามารถดำเนินกิจกรรมการสกัดและการแปรรูปในระดับการค้าได้

ระยะเวลาของใบอนุญาตการสำรวจและสัญญาเช่าเหมืองจะแตกต่างกันไปตามเขตอำนาจศาลในแต่ละมลรัฐ ตัวอย่างเช่นในบริติชโคลัมเบีย (British Columbia) ใบอนุญาตการสำรวจสินแร่มีอายุ 1 ปี และสามารถขยายได้ถึง 10 ปีนับจากวันที่ยื่นคำร้อง หรือปีต่อไป ในมลรัฐออนแทรีโอ (Ontario) ระยะเวลาใบอนุญาตเช่าเหมืองเริ่มต้นคือ 21 ปี และสามารถต่ออายุได้อีกเป็นระยะเวลา 21 ปี (หากมีการชำระเงินตามกำหนด และงานหรือการพัฒนาที่กำหนดจะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาของการต่ออายุ)

⁷² *Id.* Sec. 4 (1) (All public lands for mining purposes and for the purposes of the mineral industry and all regulations made with respect to mines or minerals or mining or mining lands or mining rights or the mineral industry shall be administered by the Minister.).

⁷³ Erik Richer La Flèche, David Massé and Jennifer Honeyman. (2020). *The Mining Law Review: Canada*. (Online). Available: <https://thelawreviews.co.uk/title/the-mining-law-review/canada>. [2021, 1 May].

ในบริติชโคลัมเบียหรือออนแทรีโอผู้ขอจะต้องลงทะเบียนโดยยื่นคำขอสำหรับการเช่าเหมืองกับทะเบียนชื่อแร่ของมลรัฐและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด จากนั้นผู้ขอจะต้องลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาของมลรัฐ และลงประกาศในหนังสือพิมพ์ที่เผยแพร่ภายในพื้นที่ของการทำเหมือง และมลรัฐกำหนดให้การยื่นคำร้องต้องได้รับการสำรวจโดยช่างรังวัดที่ดิน⁷⁴

มลรัฐส่วนใหญ่กำหนดให้มีการยื่นแผนปิดและแผนฟื้นฟูเหมืองก่อนที่จะเริ่มกิจกรรมการทำเหมือง รวมถึงในบางกรณีก่อนที่จะเริ่มงานสำรวจจะต้องมีการค้ำประกันทางการเงินและจะต้องครอบคลุมค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญ นอกจากนี้อาจต้องมีการรายงานประจำปีและการพัฒนาแผนเป็นระยะ และต้องมีการประเมินและทบทวนด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมของโครงการเหมืองใหม่รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานซึ่งกฎข้อบังคับของรัฐบาลและมลรัฐต่างก็มีความคล้ายคลึงกัน ผู้ร้องที่ต้องการขออนุญาตจะต้องร่างแผนการสำรวจสำหรับการสำรวจระยะแรกและต้องจัดทำแถลงการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (environmental impact statement) ที่รัฐบาลมลรัฐกำหนดโดยอธิบายถึงโครงการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมและเสนอแนะมาตรการบรรเทาผลกระทบที่สามารถบรรเทาได้

ขั้นตอนการขออนุญาต

ในมลรัฐออนแทรีโอ (Ontario) การขอใบอนุญาตการสำรวจจะต้องได้รับการปรึกษาหารือล่วงหน้ากับกลุ่มชนพื้นเมืองที่ได้รับผลกระทบตามพระราชบัญญัติเหมืองแร่ภายใน 60 วัน ก่อนวันที่บุคคลนั้นเข้าถึงระบบเพื่อขอรับใบอนุญาต⁷⁵ โดยให้ยื่นคำขออนุญาตสำรวจต่อผู้อำนวยการฝ่ายสำรวจ⁷⁶ จากกระทรวงพลังงานการพัฒนาภาคเหนือและการเหมืองแร่ (the Ministry of Energy, Northern Development and Mines (ENDM))

พื้นที่ทำเหมืองของออนแทรีโอได้รับการจดทะเบียนและจัดการทางออนไลน์ด้วยระบบการบริหารดินแดนเหมืองแร่ (Mining Lands Administration System (MLAS)) ซึ่งกำหนดให้บุคคลใดก็ตามที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปอาจได้รับใบอนุญาตของผู้หาแร่ทางออนไลน์และจะต้องผ่าน

⁷⁴ Darrell W. Podowski, Brian P. Dominique, Mark T. Bennett and Sam Chapman. (2020). *Mining in Canada: overview Authorization*. (Online). Available: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-019-6669?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-019-6669?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true). [2021, 1 May].

⁷⁵ Mining Act, Part 1, Section 19 (1) (1990). (Ca).

⁷⁶ *Id.* Sec. 78.3 (2) (An application for an exploration permit shall be made to a Director of Exploration, and in deciding whether to issue a permit and what terms and conditions should apply to the permit, the Director shall consider.).

การลงทะเบียนขอขุดแร่และยื่นคำขอใบอนุญาตของผู้หาแร่ โดยให้ผู้ถือสิทธิ ผู้เช่า ผู้ถือสิทธิบัตร (ผู้รับใบอนุญาต) ผู้หาแร่ต้องลงทะเบียนใน (Mining Lands Administration System (MLAS)) สร้าง Ontario One-key ID⁷⁷ ผ่านทางเว็บไซต์ www.one-key.gov.on.ca ตามคำสั่งของรัฐมนตรี เมื่อลงทะเบียน MLAS แล้วจะต้องผ่านโปรแกรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ (the Mining Act Awareness Program (MAAP)) ภายใน 60 วันก่อนวันที่จะได้รับใบอนุญาต⁷⁸

อายุใบอนุญาต

ในมลรัฐรัฐออนแทรีโอ (Ontario) ระยะเวลาใบอนุญาตเข้าเหมืองเริ่มต้น คือ 21 ปี และสามารถต่ออายุได้อีกเป็นระยะเวลา 21 ปี

ใบอนุญาตจะมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ได้รับใบอนุญาตทางออนไลน์และจะหมดอายุในวันก่อนครบรอบ 5 ปีของวันที่ได้รับใบอนุญาต⁷⁹ นอกจากนี้กฎหมายยังมีการกำหนดให้มีการแจ้งการหมดอายุของใบอนุญาตเป็นหนังสือแก่ผู้ถือใบอนุญาตผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ MLAS

การขอต่อใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องต่ออายุใบอนุญาตและจะต้องทำ MAAP ให้เสร็จภายใน 60 วันก่อนใบอนุญาตจะหมดอายุ ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะได้รับการต่ออายุใบอนุญาตทางออนไลน์ผ่านระบบ MALS⁸⁰ เช่นเดียวกันและยังมีการขอต่ออายุใบอนุญาตแบบตลอดชีพหลังจากใช้งาน 25 ปี โดยเป็นคุณพินิจของรัฐมนตรี⁸¹

3.5.2 พระราชบัญญัติวัตถุระเบิด พ.ศ. 2528 (Explosives Act. R.S.C., 1985)

การขุดเจาะและระเบิดเป็นวิธีการทั่วไปที่ใช้ในการสลายหินจากแหล่งของหินในรูปแบบชั้นบันได (Benches) เพื่อส่งหินชิ้นเล็ก ๆ ที่มีแร่ไปยังโรงงานแปรรูปเพื่อแยกแร่ที่มีค่าออกจากหินเสียต่อไป โดยจะเจาะหลุมเข้าไปในส่วนของหินไม่ว่าจะอยู่เหนือพื้นดินหรือใต้พื้นดินและ

⁷⁷ Ontario Ministry of Energy, Northern Development and Mines. (2021). *Mining Lands Administration*. (Online). Available: <https://www.mndm.gov.on.ca/en/mines-and-minerals/mining-act/mining-lands-administration>. [2021, 2 May].

⁷⁸ Ontario Ministry of Energy, Northern Development and Mines. (2018). *Directive 2 – How to Obtain or Renew a Prospector’s Licence*. (Online). Available: <https://www.mndm.gov.on.ca/en/mines-and-minerals/mlas/directive2-obtain-or-renew-prospectors-licence>. [2021, 2 May].

⁷⁹ Mining Act. Part 1. Section 19 (2) (1990). (Ca).

⁸⁰ *Id.* Sec. 21 (1) (A licensee is entitled to a renewal of the licence if the licensee applies for the renewal in the form established by the Minister and pays the required fee within 60 days before the expiry of the licence.).

⁸¹ *Id.* Sec. 21 (7) (The Minister may, at his or her discretion, renew the licence of a person without fee and order that the licence remain in good standing during the lifetime of the licensee.).

ใส่วัตถุระเบิดลงไปในรูที่ได้เจาะไว้ ซึ่งปริมาณของวัตถุระเบิดที่ใช้จะแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ของเหมืองขึ้นอยู่กับวิธีการขุดเจาะที่ใช้ รวมทั้งประเภทและความแข็งของหิน ตัวอย่างเช่น โครงการ Eagle Gold ของ Strata Gold Corporation ในยูคอน (Central Yukon) จะใช้วัตถุระเบิดประมาณ 6,000 ตันในแต่ละปี⁸² ในกรณีที่มีความเกี่ยวข้องกับการระเบิดต้องพิจารณากฎระเบียบของมลรัฐและอาณาเขตซึ่งเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติวัตถุระเบิด หรือแนวทางอื่น ๆ ที่ประกาศโดยรัฐบาลกลาง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้วัตถุระเบิดในการทำเหมือง ได้แก่ Explosive Act, 1985 และ Explosives Regulations, 2013 มีรายละเอียดดังนี้

พระราชบัญญัติวัตถุระเบิด พ.ศ. 2528 (Explosive Act, 1985) เป็นพระราชบัญญัติที่ใช้บังคับระดับประเทศยกเว้นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช่บังคับหรือเกี่ยวข้องกับวัตถุระเบิดใด ๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม⁸³ Explosive Act, 1985 มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการผลิต การทดสอบ การได้มา การครอบครอง การขาย การเก็บรักษา การขนส่ง การนำเข้าและการส่งออกวัตถุระเบิดและการใช้ดอกไม้ไฟ และมีการแยกประเภทของวัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาตที่ใช้ในการทำเหมืองที่จัดเป็นวัตถุระเบิดอุตสาหกรรม ได้แก่ประเภท E (วัตถุระเบิดแรงสูง) คือ ระเบิดแสวงเครื่อง วัตถุระเบิดเจาะรู และวัตถุระเบิดแบบพิเศษ ประเภท I (วัตถุระเบิดระบบเริ่มต้น)⁸⁴

Explosive Act, 1985 มีคำจำกัดความที่สำคัญ ดังนี้

“วัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาต” หมายถึงวัตถุระเบิดใด ๆ ที่ถูกประกาศว่าเป็นวัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาตตามข้อบังคับ (วัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาต)⁸⁵

“กรม” หมายถึง กรมทรัพยากรธรรมชาติ (กระทรวง)⁸⁶

“วัตถุระเบิด” หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่ทำขึ้น ผลิตหรือใช้เพื่อก่อให้เกิดการระเบิด หรือการระเบิด หรือเอฟเฟกต์ดอกไม้ไฟ และรวมถึงสิ่งใด ๆ ที่กำหนดให้เป็นวัตถุระเบิดตามข้อบังคับ

⁸² The Canadian Minerals and Metals Plan. (n.d.). *Mining and Explosives*. (Online). Available: <https://www.minescanada.ca/en/content/mining-and-explosives>. [2021, 2 May].

⁸³ Explosives Act. Section. 3 (1985). (Ca).

⁸⁴ Explosives Regulations. Part 3. No. 36 (2) (2013). (Ca).

⁸⁵ Explosives Act, Section. 2 In this Act:

“authorized explosive” means any explosive that is declared to be an authorized explosive in accordance with the regulations; (explosif autorisé)

⁸⁶ *Ibid.* (“Department” means the Department of Natural Resources; (ministère))

แต่ไม่รวมถึงก๊าซเปอร็อกไซด์อินทรีย์หรือสิ่งใด ๆ ที่กำหนดไม่ให้เป็นวัตถุระเบิดตามข้อบังคับ; (วัตถุระเบิด)⁸⁷

“นายตรวจ” หมายความว่า หัวหน้าผู้ตรวจวัตถุระเบิด ผู้ตรวจวัตถุระเบิด และรองผู้ตรวจวัตถุระเบิดซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 13 และบุคคลอื่นใดที่รัฐมนตรีสั่งให้ตรวจวัตถุระเบิด ส่วนประกอบหวงห้าม ยานพาหนะ โรงงานที่ได้รับอนุญาตหรือห้องเก็บ ใบอนุญาตหรือเพื่อสอบถามเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากวัตถุระเบิด (ผู้ตรวจสอบ)⁸⁸

“แม่ึกาซีน” หมายถึง อาคาร คลัง โครงสร้าง หรือสถานที่ซึ่งเก็บหรือจัดเก็บวัตถุระเบิดใด ๆ แต่ไม่รวมถึง

(a) สถานที่เก็บหรือเก็บวัตถุระเบิดเพื่อใช้เฉพาะในเมืองหรือเมืองหิน ในมลรัฐที่กฎหมายของมลรัฐนั้นกำหนดให้มีประสิทธิภาพเพื่อการตรวจสอบและควบคุมวัตถุระเบิดที่เก็บและใช้ในหรือในเมืองหรือเมืองหิน

(b) ยานพาหนะที่นำวัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

(c) โครงสร้างหรือสถานที่ซึ่งเก็บไว้เพื่อการใช้งานส่วนตัวและห้ามขายวัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาตโดยให้มีจำนวนไม่เกินที่ได้รับอนุญาตตามระเบียบ

(d) ร้านค้าหรือคลังสินค้าใด ๆ ที่เก็บไว้เพื่อขายวัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาตในปริมาณที่ไม่เกินกว่าที่ได้รับอนุญาตตามข้อบังคับหรือ

(e) สถานที่ใด ๆ ที่อนุญาตให้ผสมหรือประกอบชิ้นส่วนที่ไม่ระเบิดของวัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 8 (ถึงผง)

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและหรือรัฐมนตรีอื่นตามที่ผู้ว่าการในสภาจะกำหนดก็ได้

ตามกฎหมายข้อบังคับเกี่ยวกับวัตถุระเบิด พ.ศ. 2556 (Explosives Regulation 2013) มีคำจำกัดความที่สำคัญดังนี้

⁸⁷ *Ibid.* (“explosive” means anything that is made, manufactured or used to produce an explosion or a detonation or pyrotechnic effect, and includes anything prescribed to be an explosive by the regulations, but does not include gases, organic peroxides or anything prescribed not to be an explosive by the regulations; (*explosif*))

⁸⁸ *Ibid.* (“inspector” means the Chief Inspector of Explosives, an inspector of explosives and a deputy inspector of explosives appointed under section 13, and any other person who is directed by the Minister to inspect an explosive, a restricted component, a vehicle, a licensed factory or a magazine, or to hold an inquiry in connection with any accident caused by an explosive; (*inspecteur*))

“กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุระเบิด” หมายถึง การได้มา การครอบครอง การขาย เสนอขาย เก็บรักษา การผลิต การขนส่ง การขนส่งระหว่างทาง นำเข้า ส่งออก หรือส่งมอบระเบิด หรือใช้ดอกไม้ไฟ (กิจกรรมที่ยังไม่ระเบิด)⁸⁹

คำศัพท์บางคำที่มีอยู่ใน Explosives Regulation 2013 คำศัพท์อื่น ๆ ใช้คำจำกัดความตามพจนานุกรม ส่วนคำจำกัดความที่เฉพาะเจาะจงถูกกำหนดไว้ในส่วนที่ 1 และดำเนินการด้วยเครื่องหมายดอกจัน (*) ทุกครั้งที่มีการอ้างถึงในส่วนคำว่า "ผู้จัดจำหน่าย" "ผู้ค้าปลีก" "ผู้ขาย" และ "ผู้ใช้" หมายถึง⁹⁰

"ผู้จัดจำหน่าย" คือ บุคคลหรือบริษัทที่ขายให้กับ "ผู้จัดจำหน่าย" รายอื่น "ผู้ค้าปลีก" หรือ "ผู้ใช้" และต้องมีใบอนุญาต

"ผู้ค้าปลีก" หมายถึง สามารถขายให้กับ "ผู้ใช้" เท่านั้นและสามารถได้รับอนุญาตหรือไม่มีใบอนุญาต

"ผู้ขาย" หมายถึง "ผู้จัดจำหน่าย" หรือ "ผู้ค้าปลีก"

"ผู้ใช้" หมายถึง ได้รับวัตถุระเบิดเพื่อใช้งานเท่านั้น

หน่วยงานกำกับดูแล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources (NRcan)) เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานของวัตถุระเบิดตามพระราชบัญญัติวัตถุระเบิด พ.ศ. 2528 (Explosive Act, 1985) ซึ่งควบคุมการผลิต การทดสอบ การเข้าซื้อกิจการ ครอบครอง การขาย การจัดเก็บ การขนส่ง การนำเข้า การส่งออกของวัตถุระเบิด และการใช้งานของดอกไม้ไฟ

กฎหมายกำหนดให้บุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับวัตถุระเบิดต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ⁹¹ มีกองกำกับการวัตถุระเบิด (The Explosives Regulatory Division (ERD)) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องความปลอดภัยและความมั่นคงของชาวแคนาดาและคนงานทุกคนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมวัตถุระเบิดใน ERD

⁸⁹ Explosives Regulations, Part 6 (3) (2013). (Ca).

⁹⁰ Government of Canada. (n.d.). *Frequently Asked Questions on Explosives Regulations, 2013 – Parts 1 to 10*. (Online). Available: <https://www.nrcan.gc.ca/explosives/acts-regulations/9841>. [2021, 4 May].

⁹¹ Government of Canada. (2021). *Act and Regulations*. (Online). Available: <https://www.nrcan.gc.ca/our-natural-resources/minerals-mining/mining/explosives/act-regulations/9837>. [2021, 2 May].

ให้การรับรองผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออกและผู้จำหน่ายวัตถุระเบิดตลอดจนผู้ที่จัดเก็บวัตถุระเบิดหรือขายส่วนประกอบที่ถูกจำกัด⁹²

ประเภทของใบอนุญาต

Explosive Act, 1985 กำหนดให้รัฐมนตรีออกใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

(a) ใบอนุญาตสำหรับ โรงงานและส่วนของโรงงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต หรือเก็บวัตถุระเบิด

(b) ใบอนุญาตสำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งวัตถุระเบิด และ

(c) ใบรับรองสำหรับการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิต การทดสอบหรือการเก็บรักษาวัตถุระเบิด หรือการใช้ดอกไม้ไฟหรือการฝึกอบรมบุคคลในการใช้ดอกไม้ไฟเป็นครั้งคราวและชั่วคราว⁹³

และตามมาตรา 9 (1) รัฐมนตรีออกใบอนุญาตสำหรับการนำเข้าหรือส่งออกหรือการขนส่งวัตถุระเบิดผ่านแคนาดา

ใบอนุญาตเกี่ยวกับวัตถุระเบิดมีหลายประเภทและมีการแยกประเภทของใบอนุญาตไว้ใน Explosives Regulations, 2013 ซึ่งแยกประเภทไว้เป็นส่วน (Part) ในลักษณะเฉพาะ เช่น ผู้ขายและผู้ใช้วัตถุระเบิดเพื่อวัตถุประสงค์ทางอุตสาหกรรม บัญญัติไว้ในส่วนที่ 11 ตั้งแต่ ข้อ 212 และมีการกำหนดคำจำกัดความเพิ่มเติมไว้ใน ข้อ 213 ดังต่อไปนี้⁹⁴

“วัตถุระเบิดอุตสาหกรรม” หมายความว่าวัตถุระเบิดประเภทต่อไปนี้

(a) E. 1 ระเบิดแสงเครื่อง

(b) E. 2 วัตถุระเบิดที่เจาะรู

(c) E. 3 วัตถุระเบิดแบบพิเศษ

(d) I วัตถุระเบิดระบบเริ่มต้น และ

(e) P. 1 ผงสีดำและวัตถุอันตรายประเภท PE 1 สารทดแทนผงสีดำเมื่อใช้ในการขุดเหมืองหินการก่อสร้างหรือการควบคุมหิมะถล่ม

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติออกให้และอนุญาตให้เก็บวัตถุระเบิดอุตสาหกรรมประเภทที่จะขายหรือได้มา

⁹² Government of Canada. (2021). *Explosives Regulatory Division*. (Online). Available:

<https://www.nrcan.gc.ca/our-natural-resources/minerals-mining/mining/explosives-resources/explosives-offices/9921>. [2021, 2 May].

⁹³ Explosives Act. Section. 7 (1985). (Ca).

⁹⁴ Explosives Regulations. Part 11. No. 213 (2013). (Ca).

“ใบรับรองการผลิต” หมายความว่า ใบรับรองที่อนุญาตให้มีการผลิตและการเก็บรักษาชนิดของวัตถุระเบิดทางอุตสาหกรรมที่จะได้มาหรือผลิตขึ้น

“ผู้ใช้” หมายความว่า ผู้ที่ได้มาซึ่งวัตถุระเบิดทางอุตสาหกรรมเพื่อใช้งาน

ผู้ขายต้องขายวัตถุระเบิดอุตสาหกรรมให้เฉพาะกับผู้ซื้อที่มีใบอนุญาต หรือใบรับรองการผลิต หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานในมลรัฐหรือเขตพื้นที่ที่มีอำนาจในการจัดเก็บวัตถุระเบิดอุตสาหกรรมที่เหมืองหรือเหมืองหิน⁹⁵ และผู้ซื้ออาจได้มาและเก็บวัตถุระเบิดทางอุตสาหกรรมหากมีใบอนุญาตหรือใบรับรองการผลิต หรือได้รับอนุญาตจากหน่วยงานจังหวัดหรือเขตพื้นที่ที่มีอำนาจให้เก็บวัตถุระเบิดดังกล่าวไว้ที่เหมืองหรือเหมืองหิน⁹⁶ ผู้ใช้ที่ได้รับอนุญาตในระดับมลรัฐหรือเขตพื้นที่ในการจัดเก็บวัตถุระเบิดอุตสาหกรรมที่เหมืองหรือเหมืองหินซึ่งเป็นผู้ใช้นี้ก็จะได้รับอนุญาตให้ซื้อวัตถุระเบิดดังกล่าวด้วย (คำอธิบายท้ายกฎข้อบังคับเกี่ยวกับวัตถุระเบิด (Industrial explosives-Part 11))

ขั้นตอนการขออนุญาต

ให้ผู้ที่ต้องการใบอนุญาตเกี่ยวกับวัตถุระเบิดยื่นขออนุญาตผ่านระบบออนไลน์ผ่านระบบจัดการใบอนุญาตอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ (electronic Licence Management System (eLMS)) ทำให้สามารถขอใบอนุญาต ต่ออายุใบอนุญาต ใบรับรองการแก้ไขผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาต การตรวจสอบสถานะ และการชำระค่าธรรมเนียมออนไลน์ โดยใช้แบบฟอร์มตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด นอกจากนี้ยังสามารถส่งรายงานหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์โดยการลงชื่อเข้าใช้งาน NRCAN’s eServices Portal ด้วยบริการออนไลน์ของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลในฐานะผู้ให้บริการจะออกข้อมูลรับรองให้กับบุคคลเพื่อให้สามารถเข้าถึงบริการออนไลน์ของรัฐบาลได้⁹⁷

⁹⁵ *Id.* No. 217 (Sale — authorized buyer).

⁹⁶ *Id.* No. 221 (A user may acquire and store industrial explosives if they hold a licence or a manufacturing certificate or are authorized by a competent provincial or territorial authority to store such explosives at a mine site or quarry. A user who acquires industrial explosives must comply with this Part).

⁹⁷ Government of Canada. (2020). *Electronic Licence Management System*. (Online). Available: <https://www.nrcan.gc.ca/our-natural-resources/minerals-mining/mining/explosive-regulations/electronic-licence-management-system-elms/19434>. [2021, 2 May].

ขั้นตอนการพิจารณา

คำร้องขออนุญาตจะได้รับการตรวจสอบภายใน 30 วันหลังจากได้รับคำร้อง หากผู้เกี่ยวข้องต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ยื่นคำร้อง หรือหากจำเป็นต้องทำการทดสอบจะนับไปอีก 30 วัน โดยจะเริ่มนับอีกครั้งจากเวลาที่ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมหรือผลการทดสอบ และจะต้องมีการคัดกรองโดยหน่วยงานตำรวจของรัฐบาลกลาง มลรัฐ หรืออะบอริจินโดยผู้ถือใบอนุญาตและใบรับรองที่เป็นบุคคลธรรมดาและบุคลากรสำคัญ (พนักงานและผู้รับเหมาของผู้ถือ) ที่สามารถเข้าถึงวัตถุระเบิดประเภท E, I และ D ต้องแสดงหลักฐานการคัดกรองที่มีการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมโดยคำร้องต้องมีต้นฉบับเช็คประวัติอาชญากรรมของผู้ยื่นคำขอกภายใน 1 ปีก่อนวันที่รัฐมนตรีได้รับคำร้องดังกล่าว⁹⁸

เมื่อตรวจสอบการยื่นขออนุญาตเสร็จสิ้นแล้วผู้ยื่นคำร้องจะได้รับจดหมายระบุว่าวัตถุระเบิดที่ส่งนั้นได้รับการแนะนำให้ขออนุญาตในประเทศหรือไม่ หากมีการประกาศว่าวัตถุระเบิดได้รับอนุญาตจากผู้ตรวจการวัตถุระเบิด (Chief Inspector of Explosives) จะมีการแนบประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร (เรียกอีกอย่างว่า "หนังสือแจ้งการอนุญาต") ไว้ในจดหมายปะหน้า และประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรรวมถึงชื่อทางการค้าและหรือหมายเลขชิ้นส่วนของวัตถุระเบิดใหม่ การจำแนกประเภททั้งหมด คำแนะนำในการบรรจุหีบห่อ รายการอ้างอิง ข้อกำหนดและเงื่อนไขการใช้งานตามวัตถุประสงค์ ฯลฯ เมื่อได้รับการประกาศอนุญาตแล้ววัตถุระเบิดจะถูกเพิ่มเข้าไปในรายการของวัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาต (ยกเว้นวัตถุระเบิดทางทหารหรือหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและวัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาตในช่วงเวลาที่กำหนด) ซึ่งเผยแพร่บนเว็บไซต์ของกองกำกับวัตถุระเบิด (the Explosives Regulatory Division)

อายุใบอนุญาต

อายุใบอนุญาตมีทั้งใบอนุญาตแบบตามระยะเวลาไม่แน่นอน (ไม่จำกัดระยะเวลา) และใบอนุญาตตามระยะเวลาที่กำหนด เช่น ใบอนุญาตใช้ครั้งเดียว (ใบอนุญาตสำหรับการนำเข้า การส่งออก หรือการขนส่งระหว่างทาง) ใบอนุญาตรายปี (ใบอนุญาตสำหรับการนำเข้าการส่งออก หรือการขนส่งหลายครั้งในระยะเวลา 1 ปี) เป็นต้น

⁹⁸ Explosives Regulations. Part 8. No. 182 (2) (2013). (Ca).

ในกรณีใบอนุญาตที่ออกแบบไม่จำกัดระยะเวลาเพื่อใช้ในกิจกรรมต่อเนื่องหรือเกิดซ้ำ การอนุญาตอาจออกโดยมีข้อจำกัด⁹⁹ ซึ่งเป็นดุลพินิจของรัฐมนตรีที่อาจกำหนดระยะเวลาของใบอนุญาตและใบรับรองที่ออกตามมาตรา 7 และใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุระเบิด พ.ศ. 2528¹⁰⁰ ส่วนการขอต่ออายุใบอนุญาตกระทำเช่นเดียวกับขั้นตอนการขออนุญาต

3.5.3 พระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2538 (Firearms Act S.C. 1995)

การควบคุมอาวุธปืนในแคนาดาส่วนใหญ่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2538 ประมวลกฎหมายอาญา และข้อบังคับรับรอง โดยประมวลกฎหมายอาญากำหนดประเภทหลักของอาวุธปืน ซึ่งรวมถึงอาวุธปืนที่ถูกจำกัด ต้องห้าม และที่ไม่ถูกจำกัด ซึ่งตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2538 ของแคนาดามีวัตถุประสงค์กำกับดูแลใบอนุญาต และการลงทะเบียนอาวุธปืนเกี่ยวกับการควบคุมการครอบครอง การขนส่ง การเก็บรักษาอาวุธปืน และการประกอบกิจการ อันหมายถึงความรวมถึง

(a) การผลิต ประกอบ ครอบครอง ซื้อ ขาย นำเข้า ส่งออก แสดง ซ่อมแซม บูรณะ บำรุงรักษา จัดเก็บ เปลี่ยนแปลง จำนำ ขนส่ง ขนส่ง แจกจ่าย หรือส่งมอบอาวุธปืน อาวุธต้องห้าม อาวุธหวงห้าม อุปกรณ์ต้องห้าม หรือกระสุนต้องห้าม

(b) การครอบครอง ซื้อหรือขายเครื่องกระสุนปืน หรือ

(c) การซื้อคัมธนู¹⁰¹

นอกจากนี้ ยังมีการรักษามาตรฐานการฝึกอบรมความปลอดภัยของอาวุธปืนระดับชาติช่วยเหลือหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความปลอดภัยสาธารณะ

ดังนั้น กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของแคนาดาไม่มีการควบคุมวัตถุระเบิด และไม่มีการควบคุมที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตวัตถุระเบิดที่ใช้ในการทำเหมืองแร่ การขออนุญาตเกี่ยวกับวัตถุระเบิดจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2538

⁹⁹ *Id.* Part 3. No. 26 (Period of authorization).

¹⁰⁰ Explosive Act, Section 5 (b) (1958). (Ca).

¹⁰¹ Firearms Act. Section 2 (1) (1995). (Ca).

3.6 กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการขออนุญาตซื้อ มีใช้วัตถุประสงค์และการขออนุญาต มียุทธศาสตร์ที่ใช้ในการทำเหมืองแร่ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China (PRC)) มีกรุงปักกิ่ง (Beijing) เป็นเมืองหลวง รูปแบบการปกครองคือระบอบประชาธิปไตยสังคมนิยมแบบจีน (Socialist Democracy with Chinese Characteristics) โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์จีน (Chinese Communist Party: CCP) เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีอำนาจเด็ดขาด สาธารณรัฐประชาชนจีนใช้ระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์ (Civil Law) การปกครองส่วนกลางแบ่งออกเป็น 23 มณฑลรวมถึงได้หวัน มี 5 เขตปกครองตนเอง ได้แก่ มองโกเลีย หินเจียง ชินเจียง กวางสี และทิเบต มี 4 มหานครที่ขึ้นต่อส่วนกลาง ได้แก่ ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เทียนจิน และฉงชิ่ง และ 2 เขตบริหารพิเศษ ได้แก่ ฮองกงและมาเก๊า¹⁰²

ในระบอบการปกครองจะมีพรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้กำหนดนโยบายและรัฐบาลจะเป็นผู้นำไปปฏิบัติ โดยรัฐบาลและรัฐสภามีหน้าที่คอยปฏิบัติตามข้อมติและนโยบายที่พรรคกำหนด โดยยึดหลักประชาธิปไตยรวมศูนย์ (Democratic Centralism) ตามธรรมนูญพรรค¹⁰³ รัฐบาลได้ดำเนินการปฏิรูปอุตสาหกรรมเหมืองแร่ เช่น การปรับปรุงระบบการดูแลอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2562 โดยสภาแห่งรัฐได้ยื่นถึงรัฐบาลให้มีความสำคัญกับการปฏิรูปเพื่อมอบอำนาจปรับปรุงการบริหารงานและเพิ่มประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ หรือ Fang Guan Fu (放管服) และในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ได้เผยแพร่ความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ เรื่องการปฏิรูประบบการจัดการทรัพยากรธรณี (เพื่อการทดลองใช้) เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูปการจัดการทรัพยากรแร่ในระดับประเทศต่อไป¹⁰⁴

3.6.1 กฎหมายทรัพยากรแร่ของสาธารณรัฐประชาชนจีน (Mineral Resources Law of the People's Republic of China)

กฎหมายทรัพยากรแร่ (Mineral Resources Law of the People's Republic of China (MRL)) ของสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับระดับประเทศที่ควบคุมการขุดเหมืองและการจดทะเบียนสิทธิในการทำเหมืองแร่ ประกาศใช้เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 1986 (พ.ศ. 2529) และ

¹⁰² สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (ม.ป.ป.). *ภาพรวมประเทศจีน: ข้อมูลทั่วไป*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://thaiembbeij.org/th/republic-of-china/overview-of-china/>. [2564, 4 พฤษภาคม].

¹⁰³ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (ม.ป.ป.). *ภาพรวมประเทศจีน: การเมืองการปกครอง*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://thaiembbeij.org/th/republic-of-china/overview-of-china/>. [2564, 5 พฤษภาคม].

¹⁰⁴ Guohua Wu, Yingnan Li, Jincheng Tongda and Neal. (2021). *China: Mining Laws and Regulations 2021*. (Online). Available: <https://iclg.com/practice-areas/mining-laws-and-regulations/china>. [2021, 5 May].

แก้ไขเพิ่มเติมในปี 1986 และปี 2009 ตามลำดับ กฎหมายทรัพยากรแร่ได้รับการตราขึ้นตาม รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (The Constitution of the People's Republic of China) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ส่งเสริมการสำรวจ การพัฒนา การใช้ ประโยชน์และการปกป้องทรัพยากรธรณี รับรองความต้องการในปัจจุบันและในระยะยาวของ โครงการปรับปรุงสังคมนิยม¹⁰⁵ และต้องอยู่ภายใต้กฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายแพ่งและกฎหมาย ทรัพย์สิน (General Principles of the Civil Law and Property Law) ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของสภาแห่งรัฐ (Regulations of the State Council) กฎกระทรวง (Rules of Ministries) ข้อบังคับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง (Local Regulations) เป็นต้น

ภายใต้กฎหมายทรัพยากรแร่ สิทธิในทรัพย์สินและการควบคุมทรัพยากรแร่ใต้ดิน หรือบนดินในดินแดนใด ๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีนจะตกเป็นของสภาแห่งรัฐ (State Council) โดยรัฐบาลจะอนุญาตให้มีการแสวงหาทรัพยากรแร่หรือขุดแร่โดยบุคคลที่ได้รับใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรแร่ และใบอนุญาตการทำเหมืองสามารถออกให้กับบุคคลธรรมดา บริษัท หรือสหกรณ์ได้ ผู้ใดก็ตามที่ประสงค์จะสำรวจหรือทำเหมืองแร่จะต้องยื่นคำขอตามกฎหมาย และจะต้องลงทะเบียนหลังจากได้รับสิทธิในการสำรวจหรือทำเหมืองเมื่อได้รับการอนุมัติ ยกเว้น ผู้ประกอบการเหมืองแร่ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายที่กำลังดำเนินการสำรวจภายในพื้นที่เหมือง ที่กำหนดเพื่อวัตถุประสงค์ในการผลิตของตนเองและจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด (ผู้ถือ)¹⁰⁶ นอกจากนี้ผู้ที่ทำเหมืองจะต้องจ่ายภาษีทรัพยากรแร่และจ่ายค่าตอบแทนตามระเบียบ ที่เกี่ยวข้องของรัฐ โดยรัฐอาจกำหนดการลดค่าตอบแทนหรือยกเว้นค่าตอบแทนสำหรับการได้มา ซึ่งสิทธิในการสำรวจและสิทธิในการขุดเหมือง นอกจากนี้สภาแห่งรัฐอาจกำหนดมาตรการเฉพาะ และขั้นตอนการดำเนินการได้¹⁰⁷

¹⁰⁵ Mineral Resources Law of the People's Republic of China. Part 1. Article. 1 (2009). (CHN).

¹⁰⁶ *Id.* arts. 3 (Mineral resources shall be owned by the state. The state ownership of mineral resources, either near the earth's surface or underground, shall not change with the ownership or right to the use of the land which the mineral resources are attached to.).

¹⁰⁷ *Id.* arts. 5 (The state shall adopt the policy that mineral resources are to be mined with compensation. Anyone who exploits mineral resources must pay resources tax and compensation in accordance with relevant state provisions.).

หน่วยงานกำกับดูแล

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรแร่ภายใต้สภาแห่งรัฐต้องรับผิดชอบในการกำกับดูแล บริหารการสำรวจและทำเหมืองแร่ทั่วประเทศ ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ (Ministry of Natural Resources (MNR)) และหน่วยงานในท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักของรัฐบาลที่ดูแลอุตสาหกรรมเหมืองแร่ร่วมกับกระทรวงและหน่วยงานอื่น ๆ ที่ควบคุมด้านต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ตัวอย่างเช่น กระทรวงนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม (Ministry of Ecology and Environment (MEE)) มีหน้าที่รับผิดชอบในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและกระทรวงพาณิชย์ (Ministry of Commerce (MOFCOM)) มีหน้าที่ควบคุมการนำเข้าและส่งออกผลิตภัณฑ์จากแร่ เป็นต้น สำหรับเขตปกครองตนเองจะต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงภายใต้บังคับของรัฐบาลกลาง¹⁰⁸

ประเภทของใบอนุญาต

สิทธิในการแสวงหาและขุดทรัพยากรแร่ภายใต้ระบอบการปกครองปัจจุบันมีดังต่อไปนี้¹⁰⁹

1) อนุญาตให้มีการสำรวจและสกัดแร่ การสำรวจทางธรณีวิทยาในภูมิภาคจะต้องดำเนินการตามแผนของรัฐที่เป็นเอกภาพโดยรายงานเกี่ยวกับการสำรวจทางธรณีวิทยาในภูมิภาคและแผนที่ต่อท้ายและข้อมูลอื่น ๆ จะต้องได้รับการตรวจสอบเพื่อการยอมรับตามกฎระเบียบของรัฐ จากนั้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้¹¹⁰ การสำรวจและสกัดแร่อนุญาตให้สิทธิ์แก่ผู้ถือครองในการแสวงหาและขุดทรัพยากรแร่ในจีน (สิทธิในการขุด) สิทธิในการทำเหมืองสามารถขอรับได้โดยการยื่นคำร้องต่อแผนกที่รับผิดชอบด้านธรณีวิทยาหรือเข้าร่วมในกระบวนการประมูลสิทธิที่สำคัญประการหนึ่งที่อยู่ใต้อิทธิพลของใบอนุญาตจัดหาแร่ที่ได้รับ คือ มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการได้รับใบอนุญาตการสกัดแร่ภายในพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตการขุดแร่หากมีการค้นพบแหล่งแร่

¹⁰⁸ *Id.* arts. 11 (The mineral reserves approval agency of the State Council or mineral reserves approval agencies of provinces, autonomous regions, and municipalities directly under the Central Government shall be responsible for the examination and approval of the prospecting reports to be used for mine construction designing and shall, within the prescribed time limit, give official replies to the units that submitted the reports. Unless a prospecting report is approved, it may not be used as the basis for mine construction designing.).

¹⁰⁹ Guohua Wu, Yingnan Li, Jincheng Tongda and Neal. (2021). *Mining in China: overview*. (Online). Available: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-011-1348?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-011-1348?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true). [2021, 6 May].

¹¹⁰ Mineral Resources Law of the People's Republic of China. Part 3. Section 23 (2009). (CHN).

2) การโอนสิทธิการขุดแร่ (ซึ่งรวมถึงใบอนุญาตการขุดแร่และการสกัดแร่) สามารถโอนไปยังหน่วยงานที่มีสิทธิ์ได้หากเป็นไปตามข้อกำหนดบางประการภายใต้หนังสือเวียนและมาตรการในการบริหารการโอนสิทธิการสำรวจแร่และสิทธิในการขุดปี 2014 (Mineral Exploration Rights and Mining Rights 2014)

3) สัญญาเช่าเหมือง สามารถเช่าสิทธิการขุดแร่ได้ ส่วนขั้นตอนและข้อกำหนดสำหรับการเช่าสิทธิการขุดแร่จะดำเนินการในลักษณะเดียวกับการโอนสิทธิการขุดแร่

การทำเหมืองแร่ต้องมีรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม¹¹¹ ที่ได้รับการอนุมัติก่อนที่โครงการเหมืองแร่ใด ๆ จะเริ่มก่อสร้าง และรายงานดังกล่าวจะถูกส่งไปยังหน่วยงานคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่มีอำนาจเพื่อขออนุมัติซึ่งจะทำการพิจารณาภายใน 60 วันหลังจากได้รับรายงาน

ขั้นตอนการขออนุญาต

รัฐเปิดระบบการลงทะเบียนภูมิภาคในแต่ละท้องถิ่นและเป็นหนึ่งเดียวสำหรับการสำรวจทรัพยากรแร่ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีภายใต้สภาแห่งรัฐจะต้องรับผิดชอบในการขึ้นทะเบียนการสำรวจแหล่งแร่ สภาแห่งรัฐอาจมอบอำนาจให้หน่วยงานที่มีอำนาจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจัดการการลงทะเบียนการสำรวจแร่ที่ระบุ มาตรการในการขึ้นทะเบียนการสำรวจแหล่งแร่ในระดับภูมิภาคกำหนดโดยสภาแห่งรัฐ¹¹² การยื่นขออนุญาตให้ยื่นขอในมณฑลที่มีการทำเหมืองแร่ตามข้อกำหนดของกรมทรัพยากรธรรมชาติ ขั้นตอนการขออนุญาตแบ่งตามประเภท ดังต่อไปนี้

1) สิทธิในการขุดเหมืองแร่อาจได้รับผ่านกระบวนการประมูลโดยหน่วยงานที่รับลงทะเบียนได้กำหนดขอบเขตของเขตการขุดแร่สำหรับการเสนอราคาและประกาศคำเชิญสำหรับการเสนอราคา กำหนดกฎการประมูล จัดการการประเมินการเสนอราคา และกำหนดผู้ชนะการประมูล โดยผู้ชนะการประมูลจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับสิทธิการขุดแร่และในกรณีของสิทธิการขุดแร่ที่เกิดจากการสำรวจที่ได้รับทุนจากรัฐจะต้องจ่ายราคาที่กำหนดผ่านการประเมินมูลค่าสำหรับสิทธิการขุดนั้น จากนั้นดำเนินขั้นตอนการลงทะเบียนให้เสร็จสมบูรณ์และได้รับใบอนุญาตสำรวจหรือทำเหมือง ส่วนขอบเขตของเขตการขุดแร่สำหรับการเสนอราคา

¹¹¹ *Id.* arts. 32 (As prescribed by the State Council, mineral products to be purchased exclusively by designated units may not be purchased by any other units or individuals; excavators of such minerals shall not sell their products to non-designated units.).

¹¹² *Id.* arts. 12 (Archives of mineral exploration results and statistics of reserves of various kinds of minerals shall be subject to unified management, and shall be collected or compiled for submission to the competent authorities in accordance with the stipulations of the State Council.).

จากต่างประเทศจะถูกกำหนดโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ (Ministry of Natural Resources (MNR))

2) สิทธิในการขุดแร่อาจได้รับผ่านข้อตกลงการโอนสิทธิการขุดแร่ อย่างไรก็ตามตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นมา สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ดำเนินนโยบายในการควบคุมและกำกับดูแล การโอนสิทธิการขุดแร่ตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัด ปัจจุบันสิทธิในการขุดแร่โอนได้โดยตรง ตามข้อตกลงภายใต้สถานการณ์ต่อไปนี้เท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น โครงการพัฒนาแหล่งแร่หลักที่ ได้รับการอนุมัติโดยสภาแห่งรัฐและพื้นที่ผลิตแร่ที่จัดหาทรัพยากรสนับสนุนสำหรับโครงการ ก่อสร้างสำคัญที่ได้รับการอนุมัติจากสภาแห่งรัฐ โครงการพัฒนาแหล่งแร่ที่มีปริมาณสำรองขนาดใหญ่ หรือขนาดกลางที่ได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลของประชาชนในระดับจังหวัด เป็นต้น

3) ในกรณีการได้รับสิทธิในการทำเหมือง ผู้ขอควรยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่ลงทะเบียน เพื่อกำหนดขอบเขตของเหมืองแร่ก่อนและทำตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดตั้งหน่วยงาน เหมืองแร่ตามขอบเขตที่กำหนดและได้รับการอนุมัติสำหรับหน่วยงานเหมืองแร่ หน่วยงานที่ ลงทะเบียนจะพิจารณาอนุมัติหรือปฏิเสธใบคำขอและแจ้งให้ผู้สมัครทราบภายใน 40 วันหลังจาก ได้รับเอกสารคำขอดังกล่าว เมื่อคำขอได้รับการอนุมัติผู้ขอจะต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต สำหรับสิทธิการขุดแร่ภายใน 30 วันหลังจากได้รับแจ้ง ในกรณีของการยื่นขอสิทธิในการทำเหมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการสำรวจที่ได้รับทุนจากรัฐซึ่งได้รับการตรวจสอบสถานที่สำรองแร่แล้วผู้ขอ จะต้องชำระเงินนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาต¹¹³

การยื่นขออนุญาตผ่านทางระบบบริการออนไลน์หรือพอร์ทัลของสาธารณรัฐประชาชน จีน สำหรับส่วนกลางยื่นใบสมัครได้ที่ <http://www.mnr.gov.cn> กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ (MNR) ในระบบบริการออนไลน์ เรื่อง แร่ โดยสอบถามข้อมูลต่าง ๆ หรือส่งใบสมัครออนไลน์ และสามารถตรวจสอบข้อมูลการลงทะเบียนต่าง ๆ ได้¹¹⁴ สำหรับระบบการลงทะเบียนส่วนภูมิภาค เช่น เขตปกครองพิเศษฮ่องกง (Hong Kong) สามารถยื่นใบสมัครได้ที่บริการสาธารณะและ แบบฟอร์มของ CCED¹¹⁵ เช่นใบอนุญาตทำเหมือง หรือใบอนุญาตขอเช่าทำเหมือง เป็นต้น สามารถ

¹¹³ Xiong Yin, Jie Chai and Yanli Zhang. (2020). *The Mining Law Review: China*. (Online). Available: <https://thelawreviews.co.uk/title/the-mining-law-review/china>. [2021, 6 May].

¹¹⁴ Ministry of Natural Resources of the People's Republic of China. (n.d.). *中国政府网* (online). Available: <http://www.mnr.gov.cn/fw/ywtb/kc/>. [2021, 14 May].

¹¹⁵ Civil Engineering and Development Department (CCED). (2021). *Public services & Forms, Forms for Mining and Prospecting Licences*. (Online). Available: <https://www.cedd.gov.hk/eng/public-services-forms/public-forms/explosives-blasting-and-quarries/index.html>. [2021, 14 May].

โหลดแบบฟอร์มได้ที่ <https://www.cedd.gov.hk/eng/public-services-forms/public-forms/explosives-blasting-and-quarries/index.html>. และส่งใบสมัครไปที่ mines@cedd.gov.hk.

อายุใบอนุญาต

ใบอนุญาตสำรวจแร่มีอายุ 3 ปี ข้อกำหนดสำหรับใบอนุญาตการสำรวจแร่มีการเปลี่ยนแปลงจาก 3 ปี เป็น 5 ปี นับจากต้นปี 2020 ผู้ถือใบอนุญาตสามารถขยายระยะเวลาการอนุญาตได้โดยยื่นขอต่อหน่วยงานที่มีอำนาจไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนใบอนุญาตหมดอายุ การขยายระยะเวลาแต่ละครั้งมีระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี สำหรับแต่ละส่วนที่ขยายระยะเวลาพื้นที่ของใบอนุญาตการหาแร่จะลดลง 25% สำหรับเหมืองขนาดใหญ่ใบอนุญาตการสกัดแร่สามารถอยู่ได้สูงสุด 30 ปี สำหรับเหมืองขนาดกลางและขนาดเล็กสามารถใช้งานได้ 20 และ 10 ปีตามลำดับ การสกัดแร่อนุญาตให้ผู้ถือใบอนุญาตขยายระยะเวลาการอนุญาตได้โดยยื่นขอต่อหน่วยงานที่มีอำนาจไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนใบอนุญาตหมดอายุเช่นกันมิฉะนั้นใบอนุญาตจะหมดอายุโดยอัตโนมัติ

ใบอนุญาตทำเหมืองจะถูกกำหนดตามขนาดการก่อสร้างของเหมือง สำหรับเหมืองขนาดใหญ่มีอายุใบอนุญาต 30 ปี เหมืองขนาดกลางมีอายุใบอนุญาต 20 ปีและเหมืองขนาดเล็กมีอายุใบอนุญาต 10 ปี หากโครงการเกี่ยวข้องกับการสำรวจและพัฒนาปิโตรเลียมหรือก๊าซธรรมชาติแบบก้ำวหน้าระยะเวลาที่ยาวนานที่สุดคือ 15 ปี ในการดำเนินการทำเหมืองต่อไปหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาใบอนุญาตผู้ถือใบอนุญาตควรยื่นขอต่อหน่วยงานที่ลงทะเบียนเพื่อขอขยายเวลาไม่เกิน 30 วันก่อนที่อายุใบอนุญาตจะหมดอายุและต้องจัดทำและยื่นรายงานการประมาณการทรัพยากรใหม่ภายใน 2 ปีหลังจากการต่ออายุ¹¹⁶

3.6.2 กฎข้อบังคับของเขตปกครองพิเศษฮ่องกง (Hong Kong Legislation)

ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะการใช้วัตถุระเบิดในเหมืองหินของเขตปกครองพิเศษฮ่องกง (Hong Kong) มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2 ฉบับ ได้แก่

- 1) กฎข้อบังคับเกี่ยวกับเหมืองแร่ (ความปลอดภัย), ข้อ 285B พ.ศ. 2497 (Mines (Safety) Regulations, Cap 285B 1954) และ
- 2) ข้อบังคับสินค้าอันตราย (ทั่วไป), ข้อ 295B พ.ศ. 2507 (Dangerous Goods (General) Regulations, Cap 295B 1964)

¹¹⁶ Rui Feng. (Silvercorp). (2021). *Metals Receives Mining License Renewal and Extension*. (Online). Available: <https://www.juniorminingnetwork.com/junior-miner-news/press-releases/903-tsx/svm/92929-silvercorp-receives-mining-license-renewal-and-extension.html>. [2021, 13 May].

กฎหมายกำหนดว่าบุคคลที่จะสามารถใช้วัตถุระเบิดได้ต้องมีใบรับรองการระเบิดของวัตถุระเบิดที่ถูกต้อง ซึ่งออกภายใต้กฎระเบียบ 22, กฎข้อบังคับเกี่ยวกับเหมืองแร่ (ความปลอดภัย), ข้อ 285B (Regulation 22, Mines (Safety) Regulations, Cap 285B)¹¹⁷ หรือได้รับอนุญาตภายใต้ระเบียบ 47 ข้อบังคับสินค้าอันตราย (ทั่วไป), ข้อ 295B (Regulation 47, Dangerous Goods (General) Regulations, Cap 295B)¹¹⁸ เท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) Mines (Safety) Regulations, Cap 285B กฎข้อบังคับเกี่ยวกับเหมืองแร่ (ความปลอดภัย), ข้อ 285B ได้กำหนดคำจำกัดความที่สำคัญไว้ดังนี้

“ตัวแทน” เป็นผู้มีหนังสือมอบอำนาจตามมาตรา 7 ของกฎหมาย

“หัวหน้าคนงาน” หมายถึง คนงาน หรือคนงานเหมืองที่รับผิดชอบกลุ่มหรือหากมีข้อสงสัยว่ามีคนงานคนใดคนหนึ่งหรือคนงานเหมืองคนใดคนหนึ่งในกลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบ ความรับผิดชอบของหัวหน้าคนงานจะตกอยู่กับผู้จัดการ

“ผู้จัดการ” หมายถึง บุคคลที่แจ้งเป็นครั้งคราวภายใต้ข้อบังคับ 88 (4) ถึงผู้กำกับเหมืองแร่ว่าเป็นผู้รับผิดชอบต่อความปลอดภัย สวัสดิภาพ สุขภาพและสภาพที่อยู่อาศัยของบุคคลที่ทำงานในการหาแร่หรือการทำเหมือง ในกรณีที่ไม่มีการกำหนดบุคคลใดไว้ดังนั้นก็หมายความว่าผู้ถือใบอนุญาตหาแร่ หรือใบอนุญาตทำเหมือง หรือผู้เช่าเหมืองแร่ หรือตัวแทนของคนใดคนหนึ่ง

“งานผิวดิน” หมายถึง งานที่ขุดขึ้นจากพื้นผิวหรือสัมผัสกับที่โล่ง

“ผู้จุด” หมายถึง ผู้ถือใบรับรองการระเบิดที่ถูกต้องซึ่งออกให้ตามข้อบังคับเหล่านี้¹¹⁹

วัตถุระเบิดหรือสินค้าอันตรายประเภท 1 หมายถึง สารหรือสิ่งของที่ผลิตขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยการระเบิด เช่น ส่วนผสมไนเตรต (nitrate mixture) สารประกอบไนโตร (nitro-compound) เป็นต้น ตามความที่กำหนดไว้ใน Dangerous Goods (Application and Exemption) Regulations, Cap. 295A¹²⁰

¹¹⁷ Hong Kong e-Legislation. (1954). *Cap. 285B Mines (Safety) Regulations*. (Online). Available: <https://www.elegislation.gov.hk/hk/cap285B>. [2021, 13 May].

¹¹⁸ Hong Kong e-Legislation. (1964). *Dangerous Goods (General) Regulations, Cap 295B*. (Online). Available: <https://www.elegislation.gov.hk/hk/cap295B>. [2021, 13 May].

¹¹⁹ Mines (Safety) Regulations Cap. 258B. Part 1. Section 2 (1954). (HK).

¹²⁰ Hong Kong e-Legislation. (1964). *Dangerous Goods (Application and Exemption) Regulations, Cap. 295A*. (Online). Available: <https://www.elegislation.gov.hk/hk/cap295A>. [2021, 13 May].

2) Dangerous Goods (General) Regulations, Cap 295B ข้อบังคับสินค้าอันตราย (ทั่วไป), ข้อ 295B ได้กำหนดคำจำกัดความที่สำคัญไว้ดังนี้

“ผู้บัญชาการเหมืองแร่” รวมถึงเจ้าหน้าที่ของแผนวัตถุระเบิดในแผนกวิศวกรรมปฐพีและการพัฒนา ที่ได้รับอนุญาตตามบทบัญญัติของข้อบังคับ 184 ในการใช้อำนาจใด ๆ หรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดโดยอาศัยอำนาจตามข้อกำหนดข้อบังคับเหล่านี้ (LN 40 ปี 1991; LN 364 จาก 1991; LN 104 ของ 2004)

“ได้รับอนุญาต” เกี่ยวกับสถานที่ใด ๆ ที่ใช้ในการจัดเก็บหรือผลิตสินค้าอันตรายใด ๆ วิธีการที่อนุญาตให้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์นั้น โดยใบอนุญาตที่ถูกต้องหรือใบอนุญาตที่ออกภายใต้กฎหมาย

“ผู้รับใบอนุญาต” ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ใด ๆ ที่ใช้ในการจัดเก็บหรือผลิตสินค้าอันตราย หมายถึงผู้ถือใบอนุญาตที่ถูกต้องซึ่งได้รับภายใต้กฎหมายอนุญาตให้ใช้สถานที่ดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์นั้น¹²¹

คำจำกัดความในส่วนที่ 2 วัตถุระเบิด

“ผู้จุดที่ได้รับอนุญาต” หมายความว่าผู้ซึ่งเป็นผู้ถือหนังสือรับรองการระเบิดในเหมืองหินที่ถูกต้อง

“เครื่องระเบิด” รวมถึงสารหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่ใช้หรือผลิตขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเริ่มการระเบิดโดยวิธีการจุดชนวน

“ระเบิด” ยกเว้นในกรณีที่มีการกล่าวถึงวัตถุระเบิดประเภทใดประเภทหนึ่งหมายถึงสินค้าอันตรายใด ๆ ในประเภท 1

“ไฟวส์” รวมถึงสารหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่ใช้หรือผลิตขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเริ่มการระเบิดโดยวิธีการเผาไหม้¹²²

“ใบรับรองการระเบิดของเหมือง” หมายถึงใบรับรองการระเบิดของวัตถุระเบิดที่ออกตามข้อบังคับ 22 ของกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการระเบิด (ความปลอดภัย) ข้อ 285 ข้อย่อย B (Mines (Safety) Regulations, Cap 285B)

¹²¹ Dangerous Goods (General) Regulations, Cap 295B. Part 1. Section 2 (1964). (HK).

¹²² *Id.* Part 2. Sec. 3 (Interpretation. In this Part, unless the context otherwise requires).

หน่วยงานกำกับดูแล

ในเขตปกครองพิเศษฮ่องกงมีสำนักงานวิศวกรรมปฐพี (The Geotechnical Engineering Office (GEO)) รับผิดชอบกิจกรรมทางวิศวกรรมธรณีภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเหมืองแร่ (Mines Division, Geotechnical Engineering Office Civil Engineering and Development Department (CEDD)) ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางมีความรับผิดชอบหลัก คือ การบังคับใช้กฎหมาย และกฎระเบียบด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองเหมืองหิน วัตถุระเบิดและวางแผน และการจัดการสัญญาเหมืองหิน

สำนักงานเหมืองแร่ยังรับผิดชอบในการให้การอนุมัติสำหรับเครื่องบดในโครงการที่ทำงาน การออกไปรับรองการระเบิดของวัตถุระเบิด ใบอนุญาตการกำจัดวัตถุระเบิด ใบอนุญาตร้านค้าวัตถุระเบิด โหมด A ใบอนุญาตร้านค้าวัตถุระเบิด โหมด B ใบรับรองการระเบิดของวัตถุระเบิด ใบอนุญาตให้ผู้ยิงปืนใช้วัตถุระเบิดในการระเบิด ใบอนุญาตกำจัด ใบอนุญาตให้บุคคลนำวัตถุระเบิดใด ๆ โดยการขนส่งทางบกภายในฮ่องกง โหมด A ใบอนุญาตเก็บวัตถุระเบิดอนุญาตให้จัดเก็บวัตถุระเบิด ใบอนุญาตร้านค้าวัตถุระเบิด โหมด B อนุญาตให้จัดเก็บวัตถุระเบิดบางประเภทเช่นตลับนิรภัยสำหรับเครื่องมือยึดอุตสาหกรรม ตลับหมึกสำหรับอาวุธขนาดเล็ก สัญญาณเตือนภัยทางทะเล และใบอนุญาตการระเบิดที่อนุญาตให้ผู้รับเหมาใช้วัตถุระเบิดในสถานที่ทำงานเพื่อดำเนินการระเบิด

ผู้รับเหมาของโครงการจะต้องได้รับใบอนุญาตให้ครอบครองสินค้าอันตรายประเภท 1 (Licence to Possess Category 1 Dangerous Goods) และใบอนุญาตให้ใช้สินค้าอันตรายประเภท 1 (Permit to Use Category 1 Dangerous Goods) ก่อนที่จะใช้วัตถุระเบิดในการระเบิดหินในเหมืองแร่ โดยใบอนุญาตจะออกให้ภายใน 2 วันทำการหลังจากที่ผู้รับเหมาได้ดำเนินการตามข้อกำหนดการออกใบอนุญาตล่วงหน้าทั้งหมดแล้ว¹²³

¹²³ Civil Engineering and Development Department, (CEDD). (2020). *Use of Explosives FAQs*. (Online). Available: <https://www.cedd.gov.hk/eng/public-services-forms/explosives-blasting-quarries/faq/index.html>. [2021, 13 May].

ประเภทใบอนุญาต

- 1) ใบอนุญาตจัดเก็บสินค้าอันตรายประเภทที่ 1 (Licence to Possess Category 1 Dangerous Goods)
- 2) ใบอนุญาตครอบครองและใช้สินค้าอันตรายประเภทที่ 1 (Permit to Use Category 1 Dangerous Goods)¹²⁴
- 3) ใบรับรองการระเบิดของวัตถุระเบิดในเหมืองหิน (Mines Blasting Certificate (MBC))¹²⁵

ผู้จัดการอาจขายวัตถุระเบิดให้ผู้รับเหมาและผู้รับเหมาที่ทำงานในเหมืองอาจซื้อจากผู้จัดการได้ ภายใต้สัญญาหรือเกี่ยวกับเหมืองหากวัตถุระเบิดดังกล่าวไม่ได้ขายเพื่อทำกำไรและอยู่ภายใต้การควบคุมและจัดการของเหมืองแร่¹²⁶

ผู้ที่สามารถใช้วัตถุระเบิดในเหมืองหินต้องเป็นผู้ที่มีใบรับรองการระเบิดของวัตถุระเบิดที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายในการจัดเตรียม หรือจำหน่ายวัตถุระเบิด และชำระค่าธรรมเนียม ชาร์จ หลุมใด ๆ ด้วยวัตถุระเบิดหรือดำเนินการระเบิดในเหมืองหิน¹²⁷

ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต

สำนักงานเหมืองแร่ (Mines Division, Geotechnical Engineering Office Civil Engineering and Development Department (CEDD)) มีอำนาจในการพิจารณาใบอนุญาตให้ครอบครองสินค้าอันตรายประเภท 1 และ ใบอนุญาตให้ใช้สินค้าอันตรายประเภท 1

¹²⁴ Civil Engineering and Development Department (CEDD). (2021). *Public services & Forms, Mines-Explosives and Blasting*. (Online). Available: <https://www.cedd.gov.hk/eng/public-services-forms/explosives-blasting-quarries/mines-explosives-and-blasting/index.html>. [2021, 13 May].

¹²⁵ Mines (Safety) Regulations Cap. 258B. Part 4. Section 22 (1954). (HK).

¹²⁶ *Id.* Sec. 18 (Prohibition against storing explosives in closed-down mine).

¹²⁷ Civil Engineering and Development Department (CEDD). (2020). *Public services & Forms, Use of Explosives FAQs*. (Online). Available: <https://www.cedd.gov.hk/eng/public-services-forms/explosives-blasting-quarries/faq/index.html>. [2021, 13 May].

ผู้บัญชาการเหมืองแร่ (Superintendent of Mines) มีอำนาจออกใบรับรองการระเบิดของ วัตถุระเบิดที่ใช้ในงานเหมืองแร่¹²⁸ และใบรับรองการระเบิดของวัตถุระเบิดสามารถออกให้กับ บุคคลที่อยู่ในการจ้างงานของรัฐบาลได้ฟรีโดยมีเงื่อนไขว่าใบรับรองดังกล่าวจะได้รับการรับรอง “สำหรับใช้กับบริการของรัฐบาลเท่านั้น” และจะใช้ได้เฉพาะในขณะที่ผู้ถือยังคงอยู่ในบริการ¹²⁹

ขั้นตอนการขออนุญาต

ในกรณีการขอใบอนุญาตในการผลิตและจัดเก็บสินค้าอันตรายประเภท 1 เขตปกครอง พิเศษฮ่องกงใช้ระบบการออกใบอนุญาตและการจัดการวัตถุระเบิดแบบรวมศูนย์ (CELIMS) สามารถส่งใบสมัครทางอิเล็กทรอนิกส์โดยระบบสมัครออนไลน์ (Online Application System) มีขั้นตอนดังนี้

1) ผู้สมัครลงทะเบียนเพื่อให้มีบัญชีส่วนบุคคลจากเว็บไซต์ระบบการออกใบอนุญาตและการจัดการวัตถุระเบิดจากส่วนกลาง ที่ <https://celims.cedd.gov.hk> ซึ่งมีบริการต่าง ๆ เช่น แบบฟอร์มใบสมัคร การตรวจสอบใบอนุญาต การชำระเงิน เป็นต้น

2) สามารถค้นหาแบบฟอร์มตามประเภทหรือลักษณะที่ต้องการได้โดยไม่ต้องมีบัญชีลงทะเบียนได้ที่ <https://celims.cedd.gov.hk/ext/>.

3) ดาวน์โหลดแบบฟอร์มใบสมัครตามความต้องการได้ที่ (เลือกหัวข้อที่ต้องการ) <https://www.cedd.gov.hk/eng/public-services-forms/public-forms/explosives-blasting-and-quarries/index.html>.

4) เตรียมการส่งตามรูปแบบลักษณะทั่วไปและขั้นตอนการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้กฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์¹³⁰

5) ส่งใบสมัครไปที่ mines@cedd.gov.hk

ในกรณีการขออนุญาตใช้วัตถุระเบิดในเหมืองหิน ภายใต้ข้อบังคับ 46 ของข้อบังคับว่าด้วยสินค้าอันตราย (ทั่วไป) (ข้อ 295B) (Regulation 46 of the Dangerous Goods (General) Regulations (Cap. 295B)) บุคคลจะทำการระเบิดใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการเหมืองแร่ไม่ได้ (Commissioner of Mines (CoM)) ดังนั้นบุคคลที่ต้องการใช้วัตถุระเบิดจะต้องได้รับอนุมัติ

¹²⁸ Mines (Safety) Regulations Cap. 258B. Part 4. Section 22(2) (1954). (HK).

¹²⁹ *Ibid.* Sec. 22(3) (Mine blasting certificate, and matters ancillary thereto-Mine blasting certificates may be issued free of charge to persons who are in the employment of Government:).

¹³⁰ Office of the Government Chief Information Officer. (2021). *Manner, Format and Procedure for Submission of Electronic Information to the Government*. (Online). Available:

https://www.ogcio.gov.hk/en/our_work/regulation/eto/ordinance/submission/. [2021, 13 May].

รายงานการเดิน (BAR) จากวิศวกรปฐพีแล้วขออนุญาตดำเนินการระเบิดจากผู้บัญชาการเหมืองแร่ การขออนุญาตใช้วัตถุระเบิดในเหมืองหินให้ยื่นต่อผู้บัญชาการเหมืองแร่ตามแบบฟอร์ม I หรือแบบฟอร์ม II แล้วแต่กรณีพร้อมชำระค่าธรรมเนียม โดยยื่นขอใบอนุญาตระบบแบบรวมศูนย์ (CELIMS) ที่ <https://celims.cedd.gov.hk/?lang=en>.

อายุใบอนุญาต

ใบอนุญาตในการผลิตและจัดเก็บสินค้าอันตรายประเภท 1 มีอายุ 12 เดือนโดยมีผลนับจากวันที่อนุญาต หรือต่ออายุ หรือสำหรับระยะเวลาที่น้อยกว่านั้นตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือใบอนุญาต¹³¹

ใบรับรองการระเบิดของวัตถุระเบิดทุกใบจะมีอายุ 3 ปีนับจากวันที่ออก แต่อาจได้รับการต่ออายุเมื่อชำระค่าธรรมเนียมที่ระบุไว้ในตารางที่ 3 เป็นระยะเวลา 3 ปีต่อเนื่องกัน¹³²

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตใบอนุญาตในการผลิตและจัดเก็บสินค้าอันตรายประเภท 1 และใบอนุญาตให้ใช้สินค้าอันตรายประเภท 1 ให้ยื่นต่อใบอนุญาตแบบออนไลน์ที่ (CELIMS) <https://celims.cedd.gov.hk/?lang=en>.

ในกรณีการขอต่อใบรับรองการระเบิดของวัตถุระเบิดในเหมืองหิน ผู้ขอต่ออายุจะต้องได้รับการตรวจสอบอีกครั้งเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติการระเบิดหินและเมื่อได้รับความพึงพอใจในความสามารถของผู้สมัคร โดยผู้กำกับเหมืองแร่อาจต่ออายุใบรับรองสำหรับระยะเวลาต่อไป 3 ปีโดยรับรองวันที่และสถานที่ต่ออายุพร้อมกับลงลายมือชื่อ¹³³

¹³¹ Dangerous Goods (General) Regulations Cap. 295B. Part 12. Section 183(3) (1964). (HK).

¹³² Mines (Safety) Regulations Cap. 258B. Part 4. Section 22(5 a) (1954). (HK).

¹³³ *Ibid.* Sec. 22(5 b) (An applicant for renewal shall if so required by the Superintendent of Mines submit himself for re-examination as to his capabilities to conduct blasting operations and upon being satisfied as to the applicant's capabilities to conduct the operations the Superintendent of Mines may renew the certificate for a further period of 3 years by endorsing upon it the date and place of renewal and his signature.).

3.6.3 กฎหมายควบคุมอาวุธปืน พ.ศ. 2539 (Law of the People's Republic of China on Control of Guns 1996)

อาวุธปืนถูกควบคุมอย่างเข้มงวดในนับตั้งแต่ก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน¹³⁴ ปัจจุบัน บทบัญญัติหลักในการควบคุมอาวุธปืนคือกฎหมายควบคุมอาวุธปืน ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2539 ความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาวุธปืนอยู่ภายใต้กฎหมายอาญา

โดยทั่วไป กฎหมายควบคุมอาวุธปืนห้ามมิให้มีการครอบครองอาวุธปืนโดยส่วนตัว ในสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งมีข้อยกเว้นอย่างจำกัดอย่างยิ่ง นอกเหนือจากอาวุธปืนสำหรับใช้ในทางการทหารแล้ว กฎหมายยังจัดประเภทอาวุธปืนเป็นประเภทสำหรับใช้ในราชการและสำหรับใช้ในพลเรือน อาวุธปืนสำหรับใช้อย่างเป็นทางการนั้นจำกัดไว้สำหรับตำรวจ และเจ้าหน้าที่อัยการ ที่ทำงานสืบสวนสอบสวน¹³⁵ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่คุ้มกันและเจ้าหน้าที่คุ้มกันที่ทำงานให้กับ รัฐวิสาหกิจที่สำคัญของรัฐ สถาบันการเงิน โกดังสินค้า และสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์อาจพกอาวุธปืนติดตัวได้ หากอาวุธปืนนั้นจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ อนุญาตให้ใช้อาวุธปืนสำหรับพลเรือนสำหรับ "หน่วยงาน" ที่ระบุใน 3 ด้าน ได้แก่ กีฬา¹³⁶ การล่าสัตว์และการคุ้มครองสัตว์ป่า¹³⁷ การเพาะพันธุ์ และการวิจัย

สรุปได้ว่า กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นกฎหมายที่ควบคุมอาวุธปืนโดยเฉพาะ และไม่มีการบัญญัติถึงวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการทำเหมืองแร่ไว้ในกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น ใบอนุญาตเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการทำเหมืองแร่จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายควบคุมอาวุธปืน พ.ศ. 2539

¹³⁴ Law of the People's Republic of China on Control of Guns. Chapter 1. Article 3 (1996). (CHN).

¹³⁵ *Id.* arts. 5 (People's policemen of the public security organs, State security organs, prisons and institutions of reeducation through labour, judicial policemen of the People's Courts).

¹³⁶ *Id.* arts. 8 (With regard to equipment with sports guns for a unit that is specially engaged in target shooting competition as a sport event).

¹³⁷ *Id.* arts. 9 (To obtain hunting guns for a hunting ground, one must, by producing the document of approval issued by the competent forestry administration department of the people's government at or above the provincial level).

ตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบปัญหาที่ทำการศึกษา

ประเทศ ปัญหาที่ศึกษา	สาธารณรัฐ อินเดีย	แคนาดา	สาธารณรัฐ ประชาชนจีน	ประเทศไทย
1. ปัญหาขั้นตอน การยื่นขออนุญาต	Online	Online	Online หรือยื่นเอกสาร	ยื่นเอกสาร
2. ปัญหาดุลพินิจ ในการพิจารณา ออกใบอนุญาต	ไม่มี	30 วัน และ สามารถขยาย ได้อีก 30 วัน	ไม่มี	ไม่มี
3. ปัญหากำหนด อายุใบอนุญาต	สัญญาเช่า เหมืองมีอายุ 50 ปี และ ใบอนุญาต 1. ใบอนุญาตใช้ และขาย วัตถุประสงค์ = 10 ปี 2. ใบอนุญาต ซื้อวัตถุประสงค์ = 10 ปี	สัญญาเช่า เหมืองเริ่มต้น 21 ปีและ อายุใบอนุญาต เป็นแบบไม่ จำกัดระยะเวลา แต่อาจออกโดย มีข้อจำกัด ซึ่งเป็นดุลพินิจ ของรัฐมนตรี	สัญญาเช่าเหมือง มีอายุ 10-30 ปี และใบอนุญาต 1. ใบอนุญาต จัดเก็บสินค้า อันตรายประเภทที่ 1 = 12 เดือน 2. ใบอนุญาต ครอบครองและ ใช้สินค้าอันตราย ประเภทที่ 1 ไม่ได้กำหนดอายุ ใบอนุญาตไว้ 3. ใบรับรอง การระเบิดของ วัตถุประสงค์ใน เหมืองหิน = 3ปี	ประทานบัตร มีอายุ 30 ปี และ ใบอนุญาต 1. ใบอนุญาตให้ ซื้อ มี ใช้ซึ่ง วัตถุประสงค์ (ป.5) = 1 ปี 2. ใบอนุญาตมีซึ่ง ยุทธภัณฑ์ (ย.ภ.5) = 1 ปี
4. ปัญหาองค์กร กำกับดูแลว่าด้วย การออกใบอนุญาต	รัฐบาลของ รัฐในท้องถิ่นที่ ทำเหมือง (State Government)	กระทรวง ทรัพยากร ธรรมชาติ (NRcan)	สำนักงาน เหมืองแร่ (CCED)	กระทรวงมหาด ไทยและ กระทรวง กลาโหม

บทสรุป

จากการศึกษาวิเคราะห์ในบทที่ 3 และตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบในเรื่องปัญหาที่ศึกษาพบว่าประเทศไทยมีอายุประทานบัตรถึง 30 ปี แต่กำหนดอายุใบอนุญาตเรื่องวัดถูระเบิดไว้เพียง 1 ปี ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 โดยต้องดำเนินการขอใบอนุญาตจาก 2 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงกลาโหม ทำให้ผู้ประกอบการโรงโม่หินต้องขอต่ออายุใบอนุญาตทุกปีจากทั้ง 2 หน่วยงาน แตกต่างจากกฎหมายของต่างประเทศที่ยื่นขออนุญาตจากหน่วยงานเดียวเนื่องจากมีองค์กรเดียวในการกำกับดูแล และการใช้วัตถุระเบิดในเหมืองแร่่นั้นเป็นกิจกรรมที่กระทำซ้ำ ๆ เพราะต้องใช้วัตถุระเบิดเพื่อระเบิดหินในเหมืองทุกวัน จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาเรื่องใบอนุญาตไว้

สำหรับระยะเวลาในการพิจารณาออกใบอนุญาต ประเทศไทยไม่มีการกำหนดระยะเวลาไว้ดังเช่นแคนาดาที่กำหนดให้พิจารณาภายใน 30 วัน ผู้ประกอบการโรงโม่หินจึงต้องรองานว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบอนุญาตให้แล้วเสร็จ และการยื่นขออนุญาตของประเทศไทยนั้นเมื่อได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทยแล้วจึงนำไปยื่นขอรับใบอนุญาตที่กระทรวงกลาโหมอีก รวมระยะเวลาของใบอนุญาตประมาณ 60 วัน (2 เดือน) เป็นการออกใบอนุญาตที่มีความเหลื่อมล้ำกันอย่างชัดเจน

กรณีขั้นตอนการยื่นเอกสารของประเทศที่ทำการศึกษาคพบว่าใช้ระบบการยื่นเอกสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Online) โดยผ่านระบบ Portal ของรัฐบาล เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และก่อให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชน แต่ประเทศไทยยังใช้ระบบการยื่นเอกสารแบบเดิม โดยจะต้องเดินทางไปยื่นเอกสารในอำเภอท้องที่ที่มีการทำเหมือง และจะต้องมายื่นเอกสารที่กระทรวงกลาโหมอีกที่หนึ่งจึงทำให้เป็นอุปสรรคแก่ผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์กฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายของต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องในบทต่อไป